

GIZIL

Türkiye'nin Dip Dergisi

Sayı: 1
Yaz 2024

Modern Edebiyat Dergisi

GİZİL

Türkiye'nin Dip Dergisi

Sayı: 1

Yaz 2024

Modern Edebiyat Dergisi

Genel Yayın Yönetmeni:

Haktan Murat Aygün

Görsel Ürünler Yöneticisi:

Deniz Ertuna

Teknik Sorumlu:

İrem Seven

Bu Sayıya Katkı Sağlayanlar:

Haktan Murat Aygün

Buğra Erdik

Zafer Ulaş Yıldız

Nilay Akyol

Sena Nur Karadeniz

Hatice Öztürk

İlyas Tunç

Kapak İllüstrasyonu:

Aslı Özdemir

Ücretsiz Abonelik:

www.gizildergi.com.tr

İletişim:

 gizildergi

 GizilDergi

 gizildergi

03 Gizemler Mabedi

Buğra Erdik

06 Gökyüzünde Bir Hatıra

Nilay Akyol

07 Şimdi Odalarda Yalnız Yaşıyoruz

W. N. P. Barbellion

14 Sokak Güncesi

Haktan Murat Aygün

23 9 & 19

İlyas Tunç

24 Zamanın Sessizliği Üzerine

Nilay Akyol

27 Tımarhane Anıları

Haktan Murat Aygün

28 Müzevir Yürek

Edgar Allan Poe

33 Röportaj

Mehmet Berk Yaltırık

37 Öteki Yol

Robert Lee Frost

38 Falan

Haktan Murat Aygün

40 Yalnızmışım

Zafer Ulaş Yıldız

41 Dünya

Sena Nur Karadeniz

45 Ateş ve Buz

Robert Lee Frost

46 Okumaya Yeni Başlayanlara

Haktan Murat Aygün

GİZİL'E GİRİZGAH

Hoşgeldin, sevgili okur! Ben Gizil'in bekçisiyim, seni bekliyordum. İsmim önemli değil, zira burada anlatılması gereken ben değil, Gizil'in gün yüzüne çıkardıkları. Şuraya biraz otur da sana sonraki sayfalarda karşılaşacakların hakkında biraz bilgi vereyim...

Sıradanlığın kısıtlayıcı sınırlarını aşmayı hedefleyerek yeni ufuklar keşfetmeye çağıran Gizil, gizliliğin bir erdem olduğuna inanır ve sessizlikte, anonimlikte ve görünmeyenin içinde yatan değerleri el üstünde tutar. Bu dergide, toplumun dikkatini çekmeyen, göz ardı edilmiş ve gizli kalmış hikayelere şiir, öykü ve deneme türleriyle tanıklık edeceksin. Gizil yazılarında gerçekliğin farklı katmanlarına ve insan deneyiminin derinliklerine inerken, insanın karmaşıklığıyla, zayıflıklarıyla ve güçlü yanlarıyla karşılaşacaksın. Gizil; sıra dışı hikayelerin, derin düşüncelerin ve farklı bakış açılarının buluşma noktası.

Gizil'in kapıları sana her zaman açık. Haydi, ilk adımını at ve gir bakalım içeri.

Gizemler Mabedi

Buğra Erdik

“*Tapınak kapılarının önünde bazı zamanlar beşiğinde ismi yazmayan bebekler bulduk, bazısına baktık ve büyüttükse de bazılarını henüz yürümeyi öğrenmeden kurban ettik.*

”

Korkunç ve ürpertici bir geceydi; sis, dağların eteklerine adeta tekinsiz bir illet gibi yayılmış, karanlığı bütün gerçekliğiyle içine hapsetmişti. Ayın solgun ışığı, bu sis örtüsü altında gizemli bir parıldama yaratıyordu. Büyük ve antik mabedin yüksek kulelerinden sızan titrek bir mum ışığı, bu kasvetli manzaranın ortasında iki cübbeli figürün varlığını gözler önüne seriyordu. Sis, kulelerin yüksek duvarlarına tırmanmış, gizemli figürlerin etrafında tuhaf ve bilinmedik danslar sergiliyordu. Zaman ve mekânın sınırları bu unutulmuş yerde bulanıklaşıp kayboluyordu. Işığın tekdüze yansımaları, gölgelere dokunarak onları canlandırıyor, şeytan lordlarının büyük bir itina ile inşa ettikleri köşklerinde bile yaratamayacakları garip bir tiyatro oyunu sergiliyordu. Aniden, kuledeki odalarında bulunan iki kişiden birinin gölgesi bu mizansenini bozarak hızla hareketlenip eliyle aralarında duran masaya doğru uzandı. Silüetin sahibi; küflenmiş, hasır rengi bir parşömenin üzerine hızla yazı yazmaya başladı. Mürekkep damlaları, kâğıdın yüzeyine düştükçe, korkunç sırların kapısını aralıyordu. Kelimeler, mum ışığında canlanıyordu, bu yazı sırların taşıyıcısıydı ve bu gizemli gece, karanlık düşüncelerin, eski lanetlerin ve yasak bilgilerin doğuşuna tanık oluyordu:

“Ben Üstat Rywald Herenc, Yüce Efendi Szyenus’un son çırağı ve Gizemler Mabedinin koruyucusuyum. Atrat dağlarının üzerine tünemiş bulunan tapınağımızda yaşanan ve bu kutsal mekan ile ilgili bir çok dedikodunun doğmasına sebep olan son olaylar hakkında tanıklığımı yazıyorum. Hikayemi bitirdikten sonra bu sayfaları kartallarımın pençelerine bağlayıp Zsarvony’nin dört bir yanına göndereceğim. Böylece uyarılacaksınız ve gerçekleri öğreneceksiniz. Ya merhamet edip bizleri kurtaracak ya da sağ kalanlarımızı lanetlenmiş kaderlerine terk edip bir daha asla buranın yakınından geçmeyeceksiniz. Ben ve beraberimdekiler ilk ihtimalin gerçekleşmesini dileriz. Zamanımız az ve her saniyemiz kıymetlidir. Gizemler Mabedinde yaşayanlar yüzlerce yıldır soyluların ayak oyunlarından, politikadan ve savaştan uzak yaşıyor. Ben ise yirmi senedir Efendi Szyenus ile birlikteyim. Yaşdaşlarımla hayal ve arzularından azade bir şe-

kilde geçirdim günlerimi. Efendimle birlikte, seçtiğimiz yolu takip edenlerden daha derinlere indik, gizli kalması gereken bilgilere ışık olduk, yasaklı formüllerini koruyan bilmeceleri çözdük; tarihin öncesinde yaşamış ölümlerle konuştuk; mühürlü mezarlarda, uzayın ötesindeki korkunç vadilerde yaşayan şeytanları çağırdık, ne olduğunu bilmediğimiz, zamandan ve mekandan münezzehe varlıkları yer altında bulunan salonlarımızda ağırladık. İnsanoğullarının çok azı bu terkedilmiş ve rüzgârdan başka ziyaretçisi olmayan dağların tepesindeki mabedimizde bizlere katılmak istemiştir. Tapınak kapılarının önünde bazı zamanlar beşiğinde ismi yazmayan bebekler bulduk, bazısına baktık ve büyüttükse de bazılarını henüz yürümeyi öğrenmeden kurban ettik. Çünkü üzerimize talihimiz tarafından bağlanmış hükümler birçok kişinin, hatta en gözü kara savaşçıların bile duyduğunda korkacağı türdendi. Tapınağımızın yapıma öyküsü, garip mimarisini açıklamaya yetecektir. Bembeyaz tenli, cehennem alevinden daha kırmızı gözlü ve büyük kanatlı, tanrıların anılarından bile daha eski cinler inşa etmiştir burayı. Aşağılarda, siyah ve çıplak kayalıklarda, garip otlarla sarılı ağaçlardan oluşan ormanlar dağlara tırmanır ve gürleyerek birbirlerine anılarını anlatırlar. Bazı gecelerde bu lanetli ağaçların arasında eğlenen çocuk sesleri duyulur. Gülenler ne masumdur ne de çocuk... Gökyüzünde ay gözükmediği akşamlar dağlar toprağın altından gelen derin sesleri ile tanrılarına yakarılırlar. Rüzgarlar enselerinde öfkeyle uluyarak küfürler ederler. Anlattığım hengamenin içerisinde Gizemler Tapınağı bir mezar taşı gibi yükselmektedir. Bakan kişiye huzursuzluk verecek şekilde duran kuleleri, bulutları keskin mızraklar gibi kesip göğe uzanır. Burada cinlerin kendi alemlerinden getirdikleri garip oyunlarını oynadıkları küçük teras ve balkonları vardır. Müthiş bir işçilikle mermerden yapılmış heykeller, odalar ve salonlar boyunca çitlerini çıkarmadan içeridekileri seyrederek.

Hayat onları buraya düşürdüğü için kaderlerine lanet eden öğrencilerimizin bazıları odalarından çıkmaz oldular artık. Onlar için endişeleniyorum. Fakat son ziyaretimde yaşadıklarımdan beri öğrencilerin kaldıkları yatakhanelere çıkacak cesareti kendimde bulamıyorum. Birkaç gündür bir avuç cesur öğrenci, efendim, ben ve çağırdığımız ruhlar dışında bize eşlik eden kimse yok. Sadece bir zamanda unutulup gitmiş bazı cesetler ve gölgeler günlük ihtiyaçlarımızın hizmetkarları olmuşlardır.

Bundan beş yüz yıl önce Baloghely topraklarının yarısına nekromansi ile hükmeden Üstat Szyenus'un namını herkes duymuştur. Efendim ölü vücudunun içinde hapis yatarken çürüyen dudakları ile dâhi kuvvetli büyüler yapıp korkunç kehanetlerde bulunabiliyordu. Ancak ben efendimin arzu ettiği dünyeye-

vi güce hiçbir zaman imrenmedim ve cesedinin bana öğrettiklerini kendisinin ruhunu bedeninden ayırmak için kullandım. O zamandan beri, onun hayatını paylaşmaktayım ve şimdi, çağrılarından birine cevaben gelip üstümüze çöken garip bir kaderi sizinle paylaşmak zorundayım. Ben de her insan gibi sıradan bir ölümlü olduğumdan ve özellikle yeni başladığım sıralarda, Efendi Szyenus'un emrindeki o iğrenç yüzlü varlıklardan korkmuyor değilim. Dağların, yıldızların ve göklerin cinleri, mabet salonlarında ileri geri yürürlerdi. Kömür ocağından yükselen dumanların içinde yeraltı dünyasının siyah kıvranımlarını görünürdü; şeytan çağırma ritüellerimiz sırasında ortasında durduğumuz çemberin içine girmek için birbiriyle yarışan, tehditkâr bir şekilde titreyip çıkılgımlar atan, şekilsiz ve devasa varlıkların suratlarına korkuyla haykırdığımda, beni ve efendimi yazmak ile mümkün olmayan şekillerde ihlal etmekle tehdit ediyorlardı. Cesetler tarafından kadehime dökülen şarabı içerken ve hayaletler tarafından masaya getirilen ekmeği yerken tiksinti duymadan edemezdim. Ancak zaman içinde alışkanlık, garip geleni köreltti, korkuyu yok etti; ve zamanla, Szyenus'un dünyadaki tüm büyüleri bildiğine ve istediği ruhu çağırıp, geri gönderme yeteneğine sahip olduğuna inandım. Bana göre Zsarvonlar arasında ondan daha güçlü bir büyücü olamazdı. Gün geldi çattı ve onun beni yetiştirdiği gibi benim de öğrenciler yetiştirmem gerektiğini söyledi. Bu haber beni çok sevindirmişti ve karanlıkla dolmaya başlayan kalbim biraz olsun aydınlanmıştı. Efendimin liderliğinde bazen insanoğullarını, bazen de bedensiz varlıkları eğitmeye başladım. Ben tapınakta öğretmenlik işi ile uğraşırken, efendim dünyayı geziyor, ayak basılmamış mağaralarda gizil güçlere sahip nesnelere topluyordu çünkü artık insanların ulaşabilecekleri öğretiler ona yetmiyordu. Bir gün yitip gitmiş medeniyetlere ait, ay ışığı kadar parlak bir taş ile döndü. Onu daha önceden elde ettiğimiz hazineleri tuttuğumuz kuleye koyduk. O gece büyük bir fırtına koptu ve o andan itibaren yaşadıklarımız efendim Szyenus'u dahi dehşete düşürmeye başladı. Bu parlak taşın alemler arası bir geçit olduğunu anladığımızda artık çok geç olmuştu... Tanık olduğumuz hadiselerden daha detaylı olarak bahsetmek isterdim fakat hızlı davranmam gerekiyor, çünkü onlar geliyorlar! Üstünde bulunduğumuz dağın derinlerinden, duvarların içinden duyuyorum seslerini! Tanrınız aşkına yardım edin bize..."

Divit işini tamamlamıştı. Masanın öbür ucunda durmakta olan silüetin sahibi konuştu: "İyi iş başardın, Rywald". Sesi o kadar cansız ve solgundu ki, kısık konuşsa iki kağıt birbirine sürtüyor zannederdiniz. Devam etti: "Mektubu kartalların ayaklarına bağla. Kurtarıcılarımız gelsinler artık, çünkü çok acıktık..."

Gökyüzünde Bir Hatıra

Nilay Akyol

Gecenin derinliğinde yıldızlar dans eder,
O an sessizce fısıldar eski anılar.
Bir zamanlar hayal ettiğimiz düşler ise
Şimdilerde gökyüzünde sadece birer hatıra.

Rüzgarın dokunuşu, yaprakların sesi,
Her birinde hatıraların izleri var,
Yüreğimde saklı, bir sır gibi,
Gökyüzünde parlayan bir yıldız gibi.

Ay ışığı vurur denizin yüzüne,
Dalgalarda mazideki gülüşlerimiz.
Her dalga birer anı getirir bana,
Gökyüzünde parlayan bir hatıra.

Zaman geçer, anılar silinir,
Ama saadetimiz hep orada.
Gökyüzünde, yıldızların arasında,
Ve aslında gözün görebildiği her yerde

Şimdi Odalarda Yalnız Yaşıyoruz

W. N. P. Barbellion

“*Hayatımın ve işimin değerli olduğuna kendimi inandırmak için her türlü kandırmaya başvurmalıyım.*”

25 Eylül, 1914

Cornwall'den döndüğümden beri, günlüklerimin tümünü özel olarak yapılmış bir dolaba yerleştirdim. R-- akşam yemeğine geldi ve bir bardak kadar Beaune ve bir sigaradan sonra, “tabutumu” (her iki ucu da pirinç saplı, uzun bir kutu) açtım ve biraz düşünerek ona okuyacağım sayıyı seçtim, büyük bir titizlikle bölmesinden çıkardım ve oldukça nazik bir şekilde sordum, “ Birazcık 1912'ye ne dersin?” sanki şarap deniyorduk. R--bu ufak çaplı maskaralık karşısında sırttı ve bu beni cesaretlendirdi.

26 Eylül,1914

Doktor Muayenehaneleri - hayatım oralarda geçti! Uzman doktorlar--Harley Street adamları--dört tane gördüm ve hepsi nafileydi. M-- geçen gün bana yazdı,-

Salı günü beni görmeye gel; bir gün onarabileceğimiz bir şeyler bulabiliriz.

Bana çok bariz bir şefkatle yaklaşıyor ve bir ziyaret sonrası ayrılırken her zaman samimi bir şekilde elimi sıkıyor ve “ görüşürüz yaşlı adam, bol şans.”diyordu Farmakopede olduğundan daha fazla şans.

Hayatım süregelen bir hastalık ve hırsla dolu bir mücalede içinde geçiyor ve ben ikisinde de ustalaşamadım. Bu lanet hastalığın kariyerimi etkilemeyeceğine dair kendimi temin etmeye çalışıyorum. Sonunda kazanma umuduyla irademi kamçılamaaya çalışıyorum Ancak yinede zihnimin bir köşesinde kendimi gerçekleştirecek kadar uzun yaşayacağıma dair büyük bir umutsuzluk var. Uzun zamandır umudum, eğer yaşasaydım, başkalarını ne yapabileceğime ikna edecek kadar uzun süre dayanmaktı. Bu bile bir şeydi. Ama bunu yapmak için bile fazla zamanım olmasına izin vermeyeceğim. Hiçbir zaman herhangi bir güven duygusuyla yaşama şansım olmadı. Hiçbir zaman bu hayata kalıcı olarak yerleştiğimi hissetmedim- gölgeli bir locum tenens'ten, bir hayaletten, her an kaybolacak bir sisten başka bir şey değildim.

Bazen, buradaki görev süremi güvensizliğinin gerçek anlamda bilincinde olduğumda, arzularım çok geç olmadan gerçekleşmek için çılgın bir yarışa giriyor... ve tatminin azalmasıyla hırs beni daha çok takıntı haline getiriyor. Gün geçtikçe kötüleşen sağlıma kafa yormakla meşgulüm: hastalığımı alt etmeye, her şeye rağmen devam etmeye çalışıyorum. Her gün hastalığımı dize getiriyorum. Her hafta bir zafer. İrademin ve sağlığımın bozulmamasına her zaman şaşırışımdır, Tanrı aşkına! Hala çalışıyor ve yaşıyorum.

Bir gün apandisit olup kendini hatırlatıyor, bir başka gün kanama, bir başka gün körlük tehlikesi, ya da öksürüyorum ve tüketim tehlikesiyle karşı karşıya kalıyorum. Böylelikle kabuslar kasırgasında sürükleniyorum. Ben de Laocoon gibi yılanlarla mücadele ediyorum; sinirsel depresyonun yılanları, kalbin çevresine itiraf etmek istediğimden daha sıkı baskı yapıyor. Hayatımın ve işimin değerli olduğuna kendimi inandırmak için her türlü kandırmaya başvurmalıyım. Sık sık kalbimin en ufak köşesinden haykıran tiz sesi boğmak ve öldürmek zorunda kalıyorum (ve bu acil eylem gerektiriyor): “Düşündüğünüz kadar önemli bir adam olduğunuzdan emin misiniz?” Ya da beynimin durumu hakkında endişeleniyorum, okuduklarımı unuttuğumu fark ediyorum ve algılarımın keskinliğini kaybediyorum. Beynim bir kargaşa içinde. Ama pes etmeyeceğim. Unuttuğumu hatırlamaya çalışıyorum, bütün gün bir kelimeyi ya da ismi hatırlamak için beynimi zorluyorum, ısrarla diğer insanlara saldırıyorum. Referans kitaplarında aramak için bir şeyler yazıyorum; unuttuğumu hatırladığım şeylere her zaman bakıyorum...

Çoğu zaman bütün enerjimi tüketen başka bir mücadele daha var... Bu kadar büyük bir hırsa, bu kadar büyük bir yaşam sevgisine rağmen yine de böyle bir felakete davetiye çıkarmak korkunç bir şey. Gerçekten Sir Thomas Browne, “Her insan kendi Atroposu’dur” diyorsunuz.

Kısacası, bu karanlık, gri sokakta, bu kasvetli, kirli odalarda, evin, aşkın, insan toplumunun boşluğu içinde sefil bir hayat sürüyorum. Artık daireyi hiç ziyaret etmediğim için Londra’daki yaklaşık iki evi ziyaret ediyorum: Doktor’un ve R——’nin Oteli. Sokaklarda yürüyorum ve küçük bir topluma aç olarak özel evlerin pencerelerine bakıyorum. Londra’nın her yerindeki insanları -milyonlarcasını- görmek ve sonra onlar hakkındaki kendi gülünç derecede sınırlı bilgimin farkına varmak, bende iç kemiren, kin dolu bir hoşnutsuzluk yaratıyor. Tanıdık birilerine, en azından birkaç arkadaşına sahip olmaya büyük bir istek duyuyorum. Yarın ölürsem kaç kişiyle konuşmuş olacağım? Ya da kaç erkek ve kadın tanıyacağım? Hiç evlenmemiş birkaç teyze ve bir iki eski fosil. Gerçek canlı insanlarla tanışmak için can atıyorum, boşaltmaya can attığım yığınla

zihinsel şeyim var. Ama ben ülkeler ve insanlar konusunda bilgisizim ve semavi bir izolasyon içinde yaşıyorum.

Korkarım bu, kendine acımanın feryadı gibi görünüyor. Ama en azından ölümden sonra biraz olsun sempati uyandırmak için bu dönemde kendimi doğru bir şekilde tanımlamanın zevkini kendime yaşatmaya çalışıyorum. Bu nedenle, tutkulu sevme yeteneğine sahip olan benim, cinsel açıdan açlık çektiğim ve odalarda şeytani bir yalnızlığın acılarına, çirkin bir ev sahibesi yüzüyle katlandığım söylenecek... Sevilecek bir kadın bulma konusunda umutsuzum. Kendi sınıfımdan kadınlarla asla tanışmam ve görünüş olarak itici değilim, ancak yine de çekingenliğimi üzerimden attığımda çekicilikten mahrum kalmayacağımı düşünüyorum. Bir keresinde bir kız benim hakkımda “Seni beğeniyor” demişti. Ama aşırı eleştirelim ve aşırı titizim. Çok şey istiyorum... Aç bir bakışla her gün sokaklarda arıyorum. Bu aşk içgüdüğü ne kadar korkunç, güçlü ve nefret dolu bir şeydir! Nefret ediyorum, nefret ediyorum, nefret ediyorum.

Dinlenmeme izin vermeyecek. Keşke hadım olsaydım.

“Çok güzel, genç bir şey var,” diyor R... ve ben de ona alaycı bir şekilde cevap veriyorum, böylece içimdeki yarayı gizlemeyi umuyorum.

Mesleğimde, edebi çabalarımında ve erkek ve kadın türlerine olan sevgimde, dişlerimi gıcırdatabilir ve öfkeyle ağlayabilirim - hayatın neredeyse her anında olduğum gibi utangaç ve hüsrana uğramış durumdayım. Şu anki ruh halimle tam bir iletişim hizmeti verirdim.

7 Ekim, 1914

Bana göre kadın varoluşun muhteşem gerçeğidir. Eğer öteki taraf varsa ve umduğum gibi, şöminenin etrafında duran ve dünyevi deneyimlerini tartışan insanların olduğu neşeli bir dedikodu yeri olursa, İçeri girince arkadaşlarım bana dönüp yüksek sesle “KADIN” diye bağırırken yumruğumu masaya vuracağım.

11 Ekim, 1914

Büyüdüğümünden beri üç kez ağladım. İlk kez öfke gözyaşlarıydı bunlar. Babamla ben, onun inat ettiği uzun bir kavgadan sonra yan yana oturuyorduk ve ben hem vicdanım hem de argümanlarım yüzünden teslim olmaya, incelemelerimden vazgeçmeye ve boğulma vakasıyla ilgili bir soruşturmaya gitmeye zorlandım. İkincisi annemin öldüğü zamandı ve üçüncüsü bugündü. Ama artık sakinim. Bugün ise pişmanlık gözyaşlarıydı...

Zaman zaman bu günlükteki yalın itiraflar ruha hoş gelir ve onu güçlendirir. Bu durum bana sırlarımı anlatmam için bir nevi fazlaca cesaret veriyor: Çünkü bir gün sırlarımı birilerinin öğrenmesi hususunda oldukça kararlıyım. Eğer tanrı gerçekten de işlerimize müdahale ediyorsa, işte fırsat. Bırakalım da beni kurtarsın Beni bu çukurda mahvolmaktan kurtarması için O'na meydan okuyorum... Sık sık köşeye sıkışıp dua etmek zorunda kalmıyorum ama bu sabah dua ettim, çünkü bu gün kendimi yenilmiş hissediyorum ve sefaletimi neredeyse ifade edemiyorum.

Nietzsche bugün okuduğum bir gazetede şöyle diyordu: "Kendi adıma, içimde karanlıkta saldıracak Cehennem zebanileri, içimdeki düşmanlara hükmedecek ve kendimi kendinden geçmiş bir galip gibi hissedene kadar, sonunda parmaklıklar arasından zafer dolu sevinçler yaşatacak kadar mutlu olduğum için kendimi son derece mutlu hissettim. kendi hastalığımdan ve zayıflığımdan - siz zavallı, kendini beğenmiş yaratıkların mutluluk anlayışıyla, kıyaslayamayacağı sevinçler! Dans eden bir yıldız doğurmak için içinizde bir kaos taşımanız gerekir."

Ancak Nietzsche, bir zamanlar diz ktrlebilecek kadar zayıf bir adam için teselli olamaz. İşte oradayım ve sanırım bugün bir şekilde biraz dua ettim. Ama bunların hepsi çaresizlikten kaynaklanıyor, inançtan değil. İçimde kaos var ama dans eden yıldızım yok. Dans eden yıldızlar dehanın tesellisidir.

12 Ekim, 1914

Bugün daha iyiyim. Daha iyi benliğim, kendi cılız kaderim hakkında bu kadar çok düşünmenin aptalca ve dar görüşlü olduğuna inanıyor - özellikle de Tanrı'nın hepimizi sevdiği böyle zamanlarda, her gün bir dizi ölümün olduğu zamanlarda. şkredilecek en güzel şey şu anda hayatta olmam, dn de hayatta olmam ve hatta yarın da olabileceğimdir. Elbette bu yeterince heyecan verici. O halde şikayet etmem gereken ne var? Hayatta kaldığım için şanslı bir köpeğim. Benim durumum kötü ama daha kötü durumda olan başkaları da var. Cesur olacağım ve Nietzsche'nin yanında savaşacağım. Kim bilir belki bir gün dans eden yıldız doğar!

13 Ekim, 1914

Akşamı pansiyonumda irademle boğuşarak geçirdim. alışmak için fazla gevşek, okumaya isteksiz, korkunç, belirsiz bir huzursuzluk beni ele geçiriyor. Sandalyemde hareketsiz oturamıyordum, bu yüzden kafesteki bir sincap gibi sürekli masanın etrafında dolaşıyordum. Bir yere gitmek, biriyle konuşmak, insanların arasında olmak istiyordum.

Geçtiğimiz birkaç ay boyunca birçok akşam, perdelerin arkasında kırmızı bir ışık olup olmadığını görmek için dairenin pencerelerine baktım ve eğer varsa orada olup olmadığını, eğer oradaysa nasıl olduğunu merak ederek kalkıp yola koyuldum. Gururum, kendi inisiyatifimle orayı bir daha ziyaret etmeme asla izin vermez. K—— uzlaşmayı sağladı ama ben çok nadiren giderim. Yine gurur.

Bu gece bunu yapmak istedim. Pencerelere bakmak için yokuş aşağı inmeyi düşündüm. Bu beni biraz rahatlatmış gibiydi. Neden bunu yapmak istiyorum? Bilmiyorum. İlk bakışta aşık olduğum söylenebilir. Ama unutmayın ki aynı zamanda hastayım da. Neredeyse bu gece üç kez botlarımı giyip ona bakmak için aşağı iniyordum! Ne gülünç bir zayıflık! Ancak bu oda korkunç bir hapisane olabilir. Yapmalı mıyım? Karar veremiyorum. Onun silüetini sürekli karşımda görüyorum; nazik, zarif, sakın, iki elini de bana uzatıyor...

Bir deste kart aldım ve pasiyans oynamaya başladım. Durmaktan korktuğum için pasiyans oynamaya devam ettim. Zayıf bir yapı, büyük bir hırs, aşk dolu ve aynı zamanda çok titiz bir bünye göz önüne alındığında, başımın belada olduğunu tahmin edebilirdim.

14 Ekim, 1914

Marie Bashkirtseff

Bir süre önce Strindberg üzerine bir kitapta Marie Bashkirtseff diye birinin yaptığı bir alıntı dikkatimi çekti ve benim duygularıma olan benzerlikten etkilendim. Kimsin sen ? Merak ediyorum.

Bu akşam Kütüphaneye gittim ve Mathilde Blind'in Günlüğüne yazdığı tanıtıcı yazıyı okudum. Düpedüz hayretler içerisindeyim. Tüm dünya tarihinde mizaçları birbirine benzeyen iki kişiyi bulmak çok zor olurdu. Tıpatıp aynıydık adeta. Mathilde Blind'in sayfalarını giderek daha da hayretle okudum. Biz aynıyız! Ah, Marie Bashkirtseff! birbirimizden nasıl nefret edebilirdik! O da benim hissettiğim gibi hissediyor. Aynı bencilliğe, aynı kibire ve yıkıcı hırsa sahibiz. Duyarlı, değişken, tutkulu - hasta! Ben de öyleyim. Onun günlüğü benim günlüğüm. Benimkilerin hepsi artık eskimiş okumalar. Bütün düşüncelerimi yazdı ve benden önce davrandı! Şimdiden bazı yürek parçalayıcı paralellikler buldum. Sadece bir kopya olduğumu düşünmek: Bir insanın kendisini bir başkasının kopyası olarak görmesi ne kadar aşağılayıcı. Ruh göçü diye bir şey var mı ? 1886'da öldü. 1889'da doğdum.

15 Ekim, 1914

Bir adam, kravatını bağlamak ve saçını taramaktan başka bir sebep olmasa da, daima aynada kendine bakar. Yüzü hakkında ne düşünüyor? Özel görüşleri olmalı. Ancak genellikle kişinin dış görünümünü hakkında fikir sahibi olmasının

biraz itici olduğu düşünülür.

Bana gelince, bazı aynalar beni çok iyi aşığılıyor, bazıları da moralimi bozuyor! Dostça aynadan yana önyargılı olduğumu itiraf etmeliyim. Yakışıklı değilim ama ilginç görünüyorum; umarım ki ayırt edici. Gözlerim çok derinde... ama en kötü anlarım berberin saçımı alnıma kadar taradığı anlar ya da Hyde Park'ta gerçekten yakışıklı bir adam gördüğüm anlar. Bu gibi durumlar bakışlarımı refleks olarak yönlendiriyor ve şüphe gece hırsızın arka kapıyı zorlaması gibi!

Bugün, M - konuşma tarzım ve düşüncelerim açısından-R'yi kopyalamamı önererek beni çılgınca dansa gönderdi. Şimdi tüm dünya için R, -kendini idare etmenin lanet olası yaygın bir yolunu buldu -sanki Dışişleri Bakanlığı'nın üst düzey bir yetkilisiymiş gibi. Ben ise tam tersine utangacım, çekingenim, kolayca gözden kaçan biriyim ve bu da beni kıvrandırıyor. Birbirinden ayrılmaz arkadaşlar olduğumuz için, herkes tabiri caizse benim ona yapıştığımı, onun büyük notasına bir tür apoggiatura (ufak nota) olduğumu varsayıyor. Onun benim rehberim, filozofum ve Büyük Maecenas (Oxford proletaryanın dostudur) olduğunu sanıyorlar. Herhangi birinin onun fikirlerini özümsemişime, onun kibrini yansıttığımı ve hatta onun jestlerini ve sesini taklit ettiğimi düşünmesi beni hasta ediyor.

“Kendini mi kaybettin?” Geçen sabah onu bulduktan sonra R—'nin odasından çıktığımda, aşığılık bir yaratık bana sordu. Onu vurup öldürebilirdim!... Konuya gelince — birden fazla kişi, en sonunda kendisi böyle düşünme yoluna girene kadar, tek başına parlak bir yazar olduğunu düşünüyor.

Bugün ona, “Bu senden deli gibi nefret etmeme neden oluyor,” dedim. “Bu insanları salt gerçeğe nasıl yüzleştirebilirim?”

R— memnun bir şekilde kıkırdadı.

“Eğer bu sabah yaptığım gibi iddia edilen üstünlüğünü inkar edersem ya da birdenbire sinir krizi geçirirsem, (bazen yaptığım gibi) senden nefret ettiğimi beyan etmek zorunda kalırım.” —(kıkırdamalar artar)—“nefesin kokuyor, gözlerin şişmiş, şahdamarların şişmiş ve çarpık bir suratın var: benim ya kıskanç ya da samimiyetsiz olduğumu düşünecekler...Senin yankın olmak için!—Tanrım!” Tükürdüm. Daha sonra birbirimize sırttık ve ben sıkıldığım için tuvalete gittim ve rahatsız edilmeden gazeteyi okudum.

Teslimiyet

Metroda genç bir dul geldi ve önüme oturdu; solgun yüzlü, kederli, ağırbaşlı, bir tür “Başüstüne” bakışıyla. İnsanoğlunun uyum sağlama yeteneğinde kor-

kunç görünen bir şey var. Hepimizin bu savaşa nasıl uyum sağladığını düşünmek korkunç. Hıristiyanların teslimiyeti zayıf bir şeydir. Bu ağırbaşlı dul kadın neden bu zalim savaşa izin veren bu zalim dünyaya yüksek sesle küfretmiyor?

21 Ekim, 1914

Ben de (pulu yalayarak): “Yapışkanın tadı gerçekten çok güzel.”

R.: “Bundan nefret ediyorum.”

Ben: “Sevgili dostum” (şaşıracak ve yalvararak), “zarfın yapışkanı tek kelimeyle lezzetli.”

R.: “Asla pul yalamam, tehlikeli -, mikroplar var.”

Ben: “Her zaman yaparım: Bir kitap dolusu kitap alıp onlarla birlikte deniz kenarına gideceğim.”

R.: “Evet, buna ihtiyacın olacak.”

(Kahkahalar.)

Böylece neşeyle şarapları, viskileri ve Worthington’u tartışmaya devam ettik ve ben de tipik muzip bir bakışla konuyu özetledim:

“Ah! evet, gün gerçekten de ancak gün bittiğinde başlıyor mu ne?”

23 Ekim, 1914

Bugün R—’ye cesur ve başarılı Denizaltı Komutanı Max Kennedy Horton’un başarısına olan hayranlığımı ifade ettim. (Sizin için sadece bir isim!) R— oldukça mesafeliydi. “Onun başarıları” dedi bu kahrolası aptal, “can kaybı içeriyor ve beni pek de çılgınca bir övgüye sevk etmiyor.”

Boğazımı temizledim ve başladım, -

“Yine senin değerli sosyolojin, bir sanatçı olarak kariyerinin mahvolması olacak. Beyninin dokusuyla o kadar iç içe geçmiş ki, Devletin değeri dışında hiçbir şeyi göremiyorsun. Karl Marx’ın ne söyleyeceğinden korktuğun için, ne kadar hoş bir serseri olursa olsun, yalancı, hırsız bir düzenbazı onaylamaktan korkuyorsun... Yakında vergi mükelleflerinin ön planda olduğu manzara resimleri çizeceksiniz ya da biz Ben Nevis ‘in Keir Hardie ile birlikte zirvede bir resmini çekeceğiz.” Ve böylelikle kendi sonsuz, ortak eğlencemize başlıyoruz.

English Review Denememi geri veriyor. Tatmin edemediğim bir tutkuya, aralarında bulunduğum, tanıyamadığım güzel Londralı kadınlara ve iyileştiremediğim bir sağlık sorununa öfkeleniyorum. Hiç birini bulabilecek miyim? Gerçekten iyi olabilecek miyim? Tek tesellim teslim olmamamdır, bu beni çileden çıkarıyor, içerliyorum; Asla teslim olmayacağım, asla korkak olmayacağım. Pençelerimi keskin tutacağım ve sonuna kadar savaşacağım.

Mütercim: Hatice Öztürk

Sokak Güncesi

Haktan Murat Aygün

“*Soy adımla beni alakadar tutan tek şey miras davası kaldı. 20 sene geçti, hatta belki daha fazla, hâlâ çözülemedi. Hoş, umurumda da değil. Benim hiç malım yok. Dolayısıyla her şeye sahibim.*”

Genç adam elindeki defter ve dosya ile gergin adımlar atarak kapıyı çalacaktı ki odadan gelen öfkeli ifadeleri duydu:

“B...un soyundaki rahatlık asıl beni sinirlendiren! Gözleriyle öldürdüm diyor, sırtmasıyla gram umurumda değil diyor! O... çocuğu!”

Bu gürültüden başkomiserinin gerginliğini tahmin edebilen genç adam, şimdi mi gireyim yoksa sonra mı diye düşünürken kapıyı açan başkomiser oldu.

“Ha, Doruk neredesin oğlum? Çözümlediniz mi defteri?”

“Şey... Evet, başkomiserim”. Elindekileri gösterdi, “hem defterin kendisi hem de çözümlenmiş halini dosyaya koyduk.”

“Tamam. Bi’ sigara içip geliyorum. Gir içeri, kaybolma bir yere.”

“Emredersiniz, başkomiserim.”

Doruk, içeri girdi ve kapıyı kapattı. Odaya girdiğinde gözüne ilk çarpan şey kürsünün arkasındaki duvarda yükselen Türk bayrağı fotoğrafı oldu. Liseden mezun olduğunda yitik ruhunun en çok işe yarayacağı amacın bu bayrak için mücadele etmek olduğuna karar vermişti. Böylece manasız hayatı anlam bulacak, insanlar onu aralarına kabul edecekti.

Gözleri Türk bayrağından düşünce elindeki defterle dosyaya baktı ve kendini sorgulamaya başladı. Şimdiye kadar içinde taşıdığı vatanseverliğe ne olmuştu? Belki hayat, zannettiği gibi etiketlerden ibaret değildi. Fakat bu kadarını kendisi dahil kimse beklemezdi. Doruk bu düşünceler havuzunda boğulurken bir anda kapı açıldı.

“Notlar aldınız mı çözümlerken?”

“A-aldık, başkomiserim.” Yerine oturan başkomiser:

“Ee ne yazıyormuş içinde?”

“Bir günlük, başkomiserim. Yaşadığı şeyleri falan yazmış.”

Başkomiser, diyafonun tuşuna basıp iki çay sipariş ettikten sonra Doruk’a döndü:

“E oku o zaman.” Doruk dosyadaki kağıtların ilkinin eline aldı:

“Okuyorum, başkomiserim.”

5 Mart 2013

Annesine günlüğüne neler yazdığını anlatan küçük kız yazısına sevgili günlük diye başladığını söyleyiydi ama eşek kadar adam olduğum için merhaba günlük bilader diyeceğim.

Bunca yıldır sokakta yaşıyor olmanın bir dezavantajı var: insanlardan sıkılmak. Literatürümde toplum baskısı, utanma gibi kelimeler namevcut olduğundan her türden, her yaştan insanla muhatap oldum. Sokakta yaşamayan birinin dinlese çok şaşırıp aydınlandığını hissedeceği hikayeleri yüzlerce kez dinlediğim için para ister misin tarzı bir şey haricinde bir insanın ağzından çıkacak ve beni enterese edecek bir şey yok.

Yahu böyle konuşuyorum, daha doğrusu yazıyorum da ben sana kim olduğumu söylemedim. Kusura bakma. Benim adım Murat. Aslında bu kadarı yeterli de o kadar para verdim bu güneceye, anlatayım biraz. Bakarsın ben öldükten sonra biri bulur da Murat diye biri yaşamış der. Ben Zonguldak’ta tanınmış bir ailenin çocuğu olarak doğdum. Bu tanınmışlık da zengin babam Hacı Yahya’nın parasını bu dünyadan ziyade öbür taraf için harcaması ve birbirini öldürmek üzere olan iki grubu iki kelimesiyle dağıtacak kadar ta...klı olmasından kaynaklanıyor: “Herkes evine!”. Lise mezuniyetime kadar her şey gayet iyiydi: aile mutlu, karınlar tok, insanlar bizi seviyor ve sayıyordu. Geleceğimle alakalı hiçbir endişem yoktu. Olanlar ise hacı babamın vefatıyla oldu. Babamın beslediği ve sık sık bizi ziyaret eden akrabalar bir anda bizimle ilgiyi alakayı kesti. Ne yalan söyleyeyim şaşırmadım. Suratlarındaki yalıklık iki kilometre öteden görülebiliyordu. Sonra annem de vefat etti ve ben beş parasız ortada kaldım. Soy adıyla beni alakadar tutan tek şey miras davası kaldı. 20 sene geçti, hatta belki

daha fazla, hâlâ çözülemedi. Hoş, umurumda da değil. Benim hiç malım yok. Dolayısıyla her şeye sahibim.

Sokağa ilk düştüğümde en büyük kaygım hayatta kalmak oldu: yeme, içme, barınma filan. Fakat bunları elde etmek o kadar da zor olmadı. Karnımın açlığı neyse de susuzluk dayanılması imkansız bir noksandı. Elim cebimde, aklım geçmiş yıllarda kaldırımda yürüyorken bir kız çocuğunun çöp konteynırına bir pet şişe attığını gördüm. Bu şişeden su içen kişi küçük bir kız olduğu için pis değildir diye düşündüm ve gidip aldım. Şadırvanda temizledim. Su ihtiyacımı o zamandan beri bu şekilde gideriyorum. Arada bir yeni şişe alıyorum tabii, yoksa suyun tadı b...k gibi oluyor. Yemek meselesi su kadar kolay olmasa da hallededim. Çöpten yemek bulmak çok zor ama lokantaların masalarında kalan yemek artıkları bir öğünümü, şanslıysam iki öğünümü çıkarıyor. Onun dışında gözüm hep yerlerde oluyor. Birisi para düşürdüyse bir veya iki simitle bir öğün daha yiyebiliyorum. Hacet gidermek ve çay içip ısınmak içinse siyasi partilerin ilçe merkezlerine gidiyorum, lokantalardan daha nazikler. O gün hangi partinin binasına gidiyorsam o partili oluyorum. Bir tek bu ortamlarda küçük görülmüyorum, en azından öyle rol yapıyorlar. Bir oy bir oydur, öyle değil mi? Sokağa çıktığımda ya küçümseyici bakışlar alıyorum ya da varlığım görmezden geliniyor. Bu biraz da güzel bir şey. İnsanlar beni asla beğenmeyecekleri için kendimi beğendirme çabasına ihtiyaç duymuyorum. Ha, barınmayı anlatacaktım. Başlarda o zamanın tek apartmanı olan Menekşe apartmanının kapısının önünde birini bekliyormuş gibi yapardım. O sırada apartmana giren veya çıkan biri olunca kapıyı kapanmadan yakalayıp içeri girip bir köşeye çökerdim ve orada uyurdum. Bazı geceler olur, apartmanın tek başına yaşayan çılgın bakiresi, erkek düşmanlığını bir kenara bırakıp bana ekmek arası bir şeyler hazırlar getirirdi. Hayatımda yediğim en lezzetli ekmek arası peynirlerdi onlar. Bilahare apartman sakinlerinin şikayetleri üzerine yönetici çok kaba bir üslupla kovdu beni. Lakin ben seviyesine inmedim. O akşam Allah'ın evinde bana da yer vardır herhalde diye düşünüp semtteki camilerden birine gittim. Babam sağken cumaları hep burada kıldık. Camide yatmaya başladım. Camları kapatınca ve hırkamı iyice sarınca üşümem oldukça azalıyordu. Ne var ki bu durumu, yani camide kalıyor olmam durumunu fark eden imam beni camiden kovmaya kalkıştı. Kokuyormuşum filan. Çarem kalmadı, ertesi gün tekrar kovmaya geldiğini görünce bıçak çektim. Şimdiye kadar affını dilemediğim nadir günahlarımdandır, zira barınmak temel ihtiyaçtır. Sonrasında, pek tabii, polise şikayet etti beni ama ya gelip kovuyorlar ya da o gece nezarete alıyorlardı. Kovduklarında sonradan tekrar geliyordum ve nezarete aldıklarında ise yine başımı sokacak bir yerim oluyordu. Durum karşısında çaresiz kalan imam bu davadan vazgeçti. Zaten sonradan barıştık kendisiyle. Yatsı namazından sonra تنها sokakta evi-

ne yürüyorken karşısına çıkan serseriye bıçakladım. Beni polise vermedi, ertesi gece teşekkür etti ve yatsıyı beraber kıldık. Koku meselesini de oda spreyiyle çözdük, biraz da içeriği havalandırdı mı tamam.

Çok mu uzun yazdım, tartamıyorum. Daha önce günlük okumadım ki hiç. Sanırım bugün ne yaptığımı da yazmam gerekiyor. Yukarı mahallede ortaokullu çocukları gördüm. Pet şişeyle maç yapıyorlardı. Onlar da fakirdi ama evleri ve aileleri vardı. Yine de beni aralarına aldılar ve ben de oynadım. Karşı takım üç, biz iki kişiydik. Ellerine verdik onların. Yarın rövanş var.

7 Mart 2013

Merhaba günlük bilader. Dün yazamadım zira... aslında bahane uydurmaya da gerek yok, yazasım gelmedi. Sana önceki sefer bir küçük kızdan bahsetmiştim, hani seni satın almama sebebiyet veren. Dün sokakta avare yürüyorken onu gördüm, okul çıkışı saati, ve izlemeye başladım. Güneş'in güzelliğini arttırdığı saçları sarının en güzel tonundaydı ve Tanrı'nın bu sanatına kırmızı beyaz renklerle bir fiyonk eşlik ediyordu. Düzenli ve temiz okul üniformasının üstünde tam bir hanımefendi gülümsemesi vardı. Ben dalmış öylece ona bakıyorken kızın yanına üst sınıflardan olduğunu tahmin ettiğim iki erkek geldi. Onları görür görmez kızın bu muhabiyetten hoşlanmayacağını düşündüm ki tahminim maalesef doğru çıktı. Kız onları görünce kovmaya çalıştı lakin o çocuklarda aile terbiyesi almış bir hava yoktu. Kızın saçını çekiştirmeye, daha çıkmamış göğüslerini ellemeye başladılar. Okul çıkışının yer aldığı bir izbede oluyor bunlar, kör nokta yani.

Hayatımda hiç bu kadar sinirlendiğimi hatırlamıyorum. Derhal oraya doğru hızla devinime geçtim. Koşarken bağırırsam hemen kaçacaklarından yanlarına gelinceye kadar ağzımı açmadım. Onları hastanelik etmek istedim. Vardığımda kızın eteği yerde bir çamura bulaşmıştı. Hemen, kaçması daha kolay olur diye, şişman olanı değil, daha fit olanı hedefledim ve art arda iki tane yumruk indirdim. Küçük çocuk olduğu için hemen bayıldı. Öbür koca g...tlü oğlan ise kaçsa bile hemen yakalayabileceğimin farkında olduğundan mıdır, korku dolayısıyla ne yapacağını şaşırduğundan mıdır bilmiyorum olduğu yerde donakaldı. Yalvarma cümleleri hâlâ aklımda. Baban zengin mi lan senin dedim, evet dedi. Üstünü aradım, cebindeki bütün paraları alıp bir tane de Osmanlı yapıştırıp s...tir git lan dedim. Tokadın etkisiyle oluşan sendeleme biter bitmez yarın yokmuş gibi koşmaya başladı.

Kıza döndüğümde bir köşeye oturmuş, ağlamaklı gözlerle bana bakıyordu. O an fark ettim ki saçları olduğu kadar gümüş rengi gözleri ve fındık burnu da

çok güzeldi ama konu o an bu değildi. Ona doğru yaklaştım ve bir şeyi olup olmadığını sordum. O an şok etkisinden kurtuldu ve altında eteğinin olmadığını fark edip utandı, çamurlu eteğini üstüne tutmaya çalıştı. Halihazırda başına böyle bir olay gelmişken bir de üstüne pis şeyi tutmasına dayanamadım ama ahlaki normlarının oturmuş olmasına da sevindim. Üstümdeki hırka bana bile az da olsa büyük geliyordu. Çıkarıp verdim. Etekten bile daha iyi sakladı avret yerlerini. Sonra tekrar bana baktı ve birden ağlamaya başladı. Gittiler işte niye ağlıyorsun, yarın bir daha böyle yaparlarsa benim onları döveceğimi söylersin olur biter dedim. Korkudan değil, utançtan ağladığını söyledi. Annesi bir keresinde serserilerle muhatap olmamasını tembihliyormuş ve o esnada da karşı kaldırımdan geçen beni işaret ederek özellikle bunun gibilerle demiş. Ön yargılar her zaman kötü değildir, annen doğrusunu yapmış, utanma dedim. Kızın ön yargının ne anlama geldiğini çözmeye çalıştığı esnada cebimden seni çıkardım ve ona uzattım. Bak dedim, sen annene günlüğünü anlatıyordun, kulak misafiri oldum size. Senden esinlenerek ben de kendime bir günlük aldım. Çok hoşuna gitti. Günlüğümü incelediği sırada biraz uzaktan bir yetmiş boylarında, sarışın, iyi giyimli ve kibri poposundan büyük görünen bir kadının yaklaştığını fark ettim. Suratında şaşkın ve sinirli bir ifade vardı. Derhal olduğumuz yere geldi ve bana çemkirmeye başladı. Senin Ceren'in yanında ne işin var filan. Tepki vermedim, zira gerekli tepkiyi Ceren verir zaten diye düşündüm. Fakat göz göze geldiğimizde durumun hiç de öyle olmayacağını anladım. Zira Ceren, dudağını büzmüş öylece bana bakıyordu. O an anladım, gözlerinde gördüm; annesinin hiddetini durduracak, yanlış yaptığını anlamasını sağlayacak hiçbir şey yoktu dünya üzerinde. Kızını tek başına, babasız yetiştirmiş bir kadın olarak her konuda kendini dünyanın en haklı insanı olarak görüyordu. Bu kibri aşmak imkansızdı. Bu fark ediş anının ardından derhal oradan uzaklaştım, seni de hırkamı da Ceren'de unuttum.

Parka geldiğimde hâlâ elim ayağım titriyordu. Lakin çimlere oturup denize bakmak sakinleştirdi. Böyle anlar düşünmek için en ideal koşullardır zannediyorum, meditasyon için de öyle. Şimdi hava güzel, burada hiç sarışın yok, sadece ben ve deniz. Akşam yemeği hariç hiçbir şey düşünmek zorunda değilim. O sırada sahil tarafındaki mağaramsı yer geldi usuma. Gitmeyeli de olmuştu biraz, rahatlamak iyi gelecekti. Bu da yine kendimi beğendirme çabasının olmamasının verdiği bir özgürlük aslında. Beni beğenen kadınlar olsaydı kendimi beğendirebileceğim kadarıyla beraber olurum. Şimdi ise onlarla muhatap olmaya gerek kalmadan, masrafa girmeden, çaba sarf etmeden- ister dünyanın en güzeli olsun, ister başka bir şey- istediğim her kadınla sevişebiliyorum. Tanrı ürememiz adına aşk denen zehri içimize attığı gibi benim gibi gariplerin de pek tabii vermiş tesellisini. İşimi bitirmiş yürüyorken arkamdan bir köpeğin neşeli

bir şekilde nefes alıp verme seslerini duydum. Bu gelen Sivaslıydı. Yani, Sivaslı derken, kangal olmamasına rağmen adını öyle koymuşlar. Bir de bizim yukarı mahallede Sivaslı bir arkadaş vardır, çok alınır köpeğe her öyle seslenişimizde, it miyim lan ben filan. Sanki itten farklı yaşıyormuş gibi. Sahibi zamanında sokağa atmış bu köpeği. Bazısı da sahibi öldü der. Tevatürler bitmez. Tasması o yüzden boynundadır hâlâ. Niyeyse en çok benimle gezmeyi sever.

Ben lise sondayken bir kedimiz vardı. Onun da solgun sarı renkli tüyleri vardı, tıpkı Sivaslı'nınki gibi. O yüzden bu köpeğe ne zaman baksam onu hatırlarım, Omlet'i. İsim koyma konusunda bi' vizyoner olmadığımı itiraf etmek durumundayım. Bir gün okuldan geldiğimde evde bulamamıştım Omlet'i. Ev ahalisi de evde olmadığı için kediyi gezdirmeye çıkardıklarını düşündüm ve yatağıma uzandım. Gözlerimi açtığımda havanın kararmış olduğunu fark ettim. Demek ki epey bir zaman geçmişti. Oturma odasına gittiğimde komşunun oğlu çocukluk arkadaşım Uğur'u orada öylece oturur buldum, sanırım şimdilerde bir mühendis. Hoş geldin dedim, hoş gelmedim dedi. Suratıma bakıyor ve hiçbir canlılık belirtisi göstermiyordu. Şaşırmadım dersem yalan söylemiş olurum. Ne oldu diye sordum. Ayağa kalktı, karşıma dikildi, Omlet ve hacı baban öldü dedi. Pat diye. Ne tepki vereceğimi şaşırdım. Far görmüş tavşan gibi kaskatı kesildim. Bu hâl bana yarım saat gibi gelse de herhalde bir dakika kadar sürmüştür. Bu süre zarfı içinde Uğur da aynı şekilde duruyor ve gözlerime bakıyordu. İnsan, kediler kadar olmasa da alışkanlıklarına düşkün bir varlıktır. Şimdi ise benim en büyük iki alışkanlığım bozulmuştu; hacı babamdan aldığım şefkat ve güven hissi, Omlet'ten aldığım sevgi ve huzur hissi. Bunu fark ettiğim an gözlerimden yaşlar gelmeye başladı. Bu yaşlar hem kendimi en çaresiz hissettiğim anı yaşıyor olmaktan hem de yılların birikiminden kaynaklanıyordu. Yıllarca bana öyle söylendi. Sen erkeksin! Ağlamayacaksın! Toplum içinde ağlamamayı anlardım, erkek olarak güçlü olmam ve öyle görünmem gerekiyor lakin ailemleyken veyahut gizli bir yerde dahi ağlamamın yasaklanmasını hiç anlamazdım. Ben robot değilim ki! Uğur'un dizlerine kadar alçaldım ve bir bebek gibi ağladım. Ben biraz sakinleyince Uğur beni kollarımdan kaldırdı, yüzüme baktı ve "Artık tek başınasın. Yas tut ama uzun sürmesin. Ayakta kalmak zorundasın. Allah yardımcın olsun", dedi ve gitti. Uğur'un arkasından bir müddet bakakaldım. Nasıl bu kadar soğukkanlı olabiliyordu? Oturma odasına geri gittim. Sırtımı duvara yaslayarak yerde bağdaş kurdum ve yukarı baktım; "Allah'ım ben şimdi ne yapacağım?"

Sivaslı'yla mahalleyi güzel bir turladık. Tanıdıkları selamladık, o ilaveten sevdirdi kendini. Bana kimse dokunmak istemiyor. Bir tek Sivaslı sarılır bana. Ama tabii beni ben olarak seven bir tek o var gibi gereksiz süslü laflar etmeyeceğim. Kokuyorum biraz. Salih Hoca, şu bahsettiğim imam, sadece haftada bir

hamama gidebileceğim kadar para veriyor. Gerisine de param yok. Beraber yürümeye devam ettiğimiz esnada ağabeyim olacak herifle karşılaştım, öz abim, sözde. Ben küçükken babamın adam ol dersini çalış minvalindeki emirlerine karşı çıkıp terk etmişti evi. Babam ölene kadar bir daha hiç görmemiştim onu. Babam ölene kadar dediğime bakma; cenaze namazına değil, miras davası için bana imza attırmaya gelmişti. Bu defa dayak atan o değil ben olmuştum. Bu da yine affını dilemediğim bir günahımdır. Şimdi yine aynı sebeple karşıma çıktı. Cevabımın menfi olacağını tahmin ettiğinden olsa gerek bu sefer tehditle değil vaatle gelmişti. İşte, bazı insanlar hiç akıllanmaz. Beni iyi tanımasına rağmen diğer insanlarla karıştırıyor, dünya malına değer verebileceğim ihtimalini değerlendirmeye kalkıyordu. Ben sokakta yaşıyorum be adam! Ne daireleri, ne dükkanı? Üstelik bu ne yüzsüzlüktür ki hastalığında umursamadığın adamın ölümünde mülkünü umursuyorsun? Cevabım değişmeyince yine tehdit yoluna başvurdu. Sanki kaybedecek bir şeyim varmış gibi! Üstelik hacı babamın bin bir emekle elde ettiği varlığı haram yoluyla yiyecekti. Rüyamda Muhammed'i görmediğim sürece bu adamın lehine yapacağım hiçbir şey yok.

Abimi savuşturduktan sonra biraz daha yürüdük. Akşam Fenerbahçe'nin Avrupa Ligi maçı vardı. Mobilyacı Fikri izin verir camekandaki televizyonu izlememize. Trabzonsporluyum ama rakip ecnebi takımı oldu mu hepimiz Türk'üz. Bu tamamıyla Türk takımını, Türk futbolunu temsil etmekle alakalı bir şey değil aslında, biraz da bencilce bir strateji. Diğer Türk takımları Avrupa maçlarında kaybetse ülke puanımız düşecek ve şampiyonumuz Şampiyonlar Ligi'ne direkt katılamayacaktı. Bugün Fener'i desteklemesem, kaybetseler ve bu sene Trabzon şampiyon olsa fakat seneye Şampiyonlar Ligi'ne direkt gidemeyip eleme maçında elenseler kimi suçlayabilirim ki? Demek ki bencillik her zaman kötü bir şey değil.

Volkan hafif bi' kalp krizi geçirtti ama güzel maçı. Sonrasında Fikri abi hırkamı ve günlüğümü, yani seni getirdi bana. Meğer Ceren beni daha önceden burada maç seyrederken görmüş. Akıllı kız. Ufuk vardır bizim mahallede, liseli bi' çocuk, Sivaslı'yla gezmek istedi. Ondan onay alınca verdim Ufuk'a ipini. Şimdi uyumak üzereyim hâlâ gelmediler. Ufuk evine, Sivaslı da parktaki yerine gitmiştir herhalde.

8 Mart 2013

Merhaba günlük biladerim. Cenaze namazından dönüyorum şimdi. Hamama gideli sadece iki gün olduğu için Salih Hoca izin verdi cemaatle namaz kılmama. Gözüm yaşlı namaz kılarken fark ettim hayatta bazı şeyleri ciddiye almam gerektiğini. Canını yakarım demişti abim. Beni dünya malıyla kandıramayacağını anlayamayacak kadar aptal olsa da fiziksel olarak zarar vermesinin

bir işe yaramayacağını anlayacak kadar akıllıymış. Ufuk ve Sivaslı'ydı ölenler. Dün ikisi beraber gezerlerken abim ikisini de çiğnemiş arabayla. Ağzıma kötü laflar geliyor lakin zor da olsa kendime hakim oluyorum. Ölüm bu kadar kolay mı gerçekten? Evet, ölüm işte bu kadar kolay. Yine de bu gerçeği çoğunlukla görmezden gelme alışkanlığımızdan vazgeçmemeli, zira öbür türlü hayat geçmiyor. Kelebeğin hikayesindeki gibi. Bir gün bir kelebek, ömrünün sadece bir gün olduğunu öğrenmiş. O günü ölüm korkusuyla hiçbir şey yapamayarak geçirmiş. Ertesi gün uyanınca şaşırmış, demek ki bugün öleceğim demiş. Yine ölmemiş. Sonra anlamış ki ömrü ölüm korkusuyla geçirmenin hiçbir manası yok. Mutlak son gelene kadar hayattan keyif almalı.

Cenazeden sonra yine parka gittim rahatlamak için fakat fayda etmedi. Hava güneşli de olsa deniz hiç de mavi değildi bugün. Kalktım, Sivaslı'yı bulayım da biraz gezeyim diye düşünüp mahalleyi turladım lakin bulamadım. Omlet'te de böyle olmuştu. Bazı zamanlar öldüğünü unutup insan sevdiklerinin. İstikametimi tekrardan parka çevirmiştik ki şimdi yine onu görüyorum. Şu an bir yandan ona bakıyorum bir yandan yazıyorum, elimi günlükten kalemden bıraksam ona dalacağım çünkü. O da bana bakıyor, elinde evrak çantası ile. Yanıma yaklaşıyor. O...pu çoc... Tövbe, analarımız aynı... Şerefsizi dövmeyi çok istiyorum! Ne yazıyorsun öyle diyor. Sana ne lan diyorum. Kararını verdin mi diyor. Tahmin etmiştim diyorum ve kalemi bana uzatıyor. Alıyorum ve imzalıyorum. Bana gülümsüyor ve arkama doğru bir hareket yapıyor. Arkama bakıyorum.

Başkomiser Orhan, okumayı kesen Doruk'a merakla baktı:

“Ne oldu oğlum? Devam etsene.”

“Bu kadar, başkomiserim.”

“Nasıl, arkasına baktıktan sonra ne olmuş?”

“Yazmamış, başkomiserim.”

“Ver bakayım sen şunu bana.” Doruk dosyayı uzattı.

“Dosyayı değil oğlum, günlüğü.”

Titreyen ellerle uzattı günlüğü Doruk. Orhan, günlüğe baktığında arkama bakıyorum kısmından sonrasının özenle silindiğini fark etti. Daha az dikkatle baksa anlayamayacaktı. O sırada içeri giren memura Doruk'u tutuklamasını

emretti. Doruk'un ben yapmadım, ne olur dinleyin gibi çaresizlik bağışmalarıyla odadan çıkarılmasının ardından günlükte yazılan son sayfanın arkasında kalan sayfayı kurşun kalemle hafif bastırarak tarayan başkomiser Orhan, silinen kısmı okuyabildi:

ve Doruk komiseri görüyorum. Zamanında bir vukuattan dolayı tanışma fırsatı bulmuştuk kendisiyle. Abimin aksine yüzünde gülümseme değil, sonsuz bir somurtma var. Tabancasını çıkarıyor ve bana doğru doğrultuyor. Bunu neden yapıyorsun diye soruyorum. Cevap vermiyor. Hâlâ bana bakı

“Halihazırda imzayı attırmışım, ne diye bir de üstüne vurdurtayım ki? Hem de bir polise!”

“Sırf yozlaşmak değil bu. Benim bir sırrımı biliyordu. Bu cinayet, polislik mesleğime ilk ihanet edişim değil.”

“Ne tehdidi kardeşim! Neyle tehdit edecekmişim?”

“Birkaç hafta evvel bir banka soygunu olmuştu hatırlarsanız. O gün izinli olmamın bir sebebi vardı.”

“Banka soygunu mu? Ben bunu nereden öğrenmiş olabilirim ki? İftira bu!”

“Annem çok hastaydı ve sigortası ilaç parasını karşılamıyordu. Ben de zengin çocuğu değilim tabii. Mecbur kaldım. Lisedeyken beraber bazı vukuatlar işlediğim arkadaşlarla bu işe girdik. Meğer bir tanesi onunla çalışıyormuş.”

“Yok kardeşim benim kimseyle çalıştığım falan! Anlamıyor musunuz? İftira atıyor bana!”

“Planı yaparken, iş üstündeyken hem görüntülü hem de sesli kayıt etmişler beni. Hepsini o o...pu çocuğu planlamış beni kullanmak için.”

“Bırakın beni! Nereye götürüyorsunuz! Hepinize deteceğim bunu!”

Çapraz sorgulama bitmiş, suçlular nezarete atılmış, dosya savcılığa sevk edilmişti. Karakoldan ıkan Orhan başkomiser, günlükte bahsi geçen parka gitti. Hava, yeni yeni kararıyor olsa da epey kasvetliydi, en azından o öyle hissediyordu. Biraz denizi izledikten sonra parkın yüz metre kadar uzağında bulunan mezarlığa gitti. Ellerini yüzünden düşürdükten sonra mezardaki tahtada yazan isme baktı ve uzaklaştı. zerinde sadece “Murat” yazıyordu.

9 & 19

İlyas Tunç

9

nicedir bir ayrımı
çoğaltmaktan usandım
derken bir irkilme
kuşa büründü kuş
böceğe benzedi böcek
ben kendime benzedim

19

belli değil korku mu
iç sıkıntısı belki
girdapsı bir duygu
mevsimler aynı hep
kabıyla dengede su
üstelik yorgun argın
bir de masalsız uyku

Not: Bu iki kıta İlyas Tunç'un Fetüs Günlüğü adlı şiir kitabından iki ayrı kısım olup burada bir arada sunulmuştur.

Zamanın Sessizliği Üzerine

Nilay Akyol

Zaman, insanın kavrayışını aşan bir yolculuktur. Bu yolculuğu mazinin hatıraları ve geleceğin hayalleri arasında salınan, anbean değişen bir akış olarak da değerlendirebiliriz. Her ne kadar saatler ve takvimlerle onu kontrol altına almaya çalışsak da zaman, daima kendi ritmiyle akar. Bu ritmik akışta insanın yerini ve anlamını sorgulaması kaçınılmazdır.

Aksi şekilde görünse de zamanın sessizliği aslında onun en gürültülü tarafıdır. Zira bütün zerrellerimizle yaşadığımız her bir saniye, yaşadığımız anların ardında bıraktığı izlerle doludur. Deneyimlerimiz, anılarımız ve yaşamışlıklarımız, zamanın derinliklerinde saklanır. Ancak bu sessizlik, aynı zamanda bir huzur kaynağıdır. Geçmişin yükünden arınmak ve geleceğin belirsizliğine rağmen sahip olduğumuz anı yaşayabilmek, zamanın sessizliğinde huzuru bulmaktır.

Bir ormanda olduğunuzu ve derinliklere doğru yürüdüğünüzü hayal edin. Rüzgarın tatlı esintisi, yaprakların hışırtısı, kuşların cıvıltısı... Doğanın armağanı bu sesler, zamanın sessizliğinde yankılanır. Doğanın içinde atılan her adım, zamanın akışına tanıklık eder. Bu yüzdendir ki doğa, zamanın en büyük şahididir. Çünkü o, biz insanların kontrol edemediği, sadece hissedebildiği bir gerçekliktir.

Sadece huzur bulmak değil; kendi iç yolculuğuna da çıkar insan böylece. Kendini tanıma, anlama ve kabullenme süreci zamanla şekillenir. Her tecrübe ve yaşamışlık, insanın ruhunda derin izler bırakır. Bu izler, insanın içinde saklanır ve insanın kimliğini belirler. Zamanın akışında, yaşanan her dem ve karşılaşılan her birey, insana kendisinin şimdi kim olduğunuzu ve ileride kim olacağını belirlemede önemli bir rol oynar.

Aynı zamanda bir öğretmen olarak görmek de mümkün. Mazideki hatalardan ders çıkarmak ve geleceğin belirsizliklerine hazırlıklı olmak, zamanın bize verdiği eğitimidir. Zamanın sessizliğinde, kendi iç sesimizi duyarız. Bu ses, bizi yönlendiren, motive eden ve cesaretlendiren bir rehberdir.

Velhasılkelam, zamanın sessizliği, onun en derin anlamını taşır. Bu sessizlikte, insanın kendini bulması, doğayı ve yaşamı daha iyi anlaması mümkündür. Zamanın akışında, anı yaşamak ve her bir saniyenin kıymetini bilmek, elde edebileceğimiz en değerli zenginliklerden biridir. Zamanın sessizliği, bizlere bu zenginliği hatırlatır ve yaşamın değerini bir kez daha gözler önüne serer.

Tımarhane Anıları

Haktan Murat Aygün

I
Zannettim ki başlarda
Herkes deli herkes divane
Meğer depresifmiş çoğu
Misal mobilyacı Fikri abi
Yıllardır vermiyormuş karısı
Ağrı kesici almaktan cüzdanı delinmiş adamcağzın
Biri ticaretten batmış,
Anası kocaya kaçmış, bırakmış bunu.
Biri beyaz yakasının düğmelerini çözmüş
Kafe açmış
E tutmamış maalesef
Biri de süngü takmış
“Allahu Ekber!”
Hücuma geçmiş
Ve kafi gelmiş
Kafi gelmiş tek bir kurşun
Can dostunu düşürmeye
Hep beraber antidepresan emcüklüyoruz şimdi

II
Divaneler de yok değil tabii
Hele bir tane var “kumanda kıralı”
Öyleymiş
“I”yla yazılıyormuş onun krallığı
O ne istiyorsa onu izliyoruz
Elli kişi
En delimiz o olduğu için itiraz edemiyoruz
Gece gözlerimizi kaşıklamayacağını garanti yok
Koca koca adamlara kayu açıyor bazen
Bi’ gülme geliyor sorma gitsin
Neyse ki divane değilim
Yarın çıkarım herhalde
“Ne konuşuyorsun lan kendi kendine!”
Kıral geldi yanıma

Ama muhatap olmaya üşeniğim
Bir hayali prezervatif verip yolluyorum
Yine beni s...meye kalkarsa şikayet edeceğim bu sefer

III

Mescitten geliyorum şimdi
İmamı dövüyorlardı zor ayırdım
Subhaneke'yi okurken vecellesenaük demiş yanlılıkla
Cemaat de biz daha ölmedik deyip girişmiş zavallıya
Sebep olarak bunu dediler de
Ben hâlâ mezhep kavgası olduğunu düşünüyorum
Hanefiymiş imam
Oturtup su verdiğimde
Bırakacağım bu işleri dedi
Ateist olacakmış
Vay ...ına kodumun kafiri deyip tokatlamaya başladım
Pat pat

IV

“Ziyaretçin var!”
Ziyaretçim varmış
Derhal devinime geçiyorum
P..... Necmi'ymiş gelen
Hakaret olsun diye demiyorum
Fena dilberler var elinde
Nasıl, burada görebiliyor musun işini diye sordu
Çok güzel bi kız var
Çok aşığım ama söyleyemiyorum
Fakirim ben, bakmaz bana
Kıyafetimi, cebimdeki ellerimi beğenmez dedim
Yüzü merhametli bir hâl aldı
Uzaklara baktı
Biraz daldı
Sonra bana baktı
...ına kodumun fakiri dedi gitti
Demek ki Orhan Veli haklıymış
Sevişmek zenginlerin harcıymış

V
Nefes nefeseyim
Zor sakinleşiyorum
Rüyamda
Ya da kabusumda her neyse
Arkadaşımı öldürdüler
Bu o...spu çocuğu doktorlar yaptı bunu
Çuvalı başına geçirdiler
Vücuduna elektrik verdiler
Geri çekmediler
Çekemediler
Bozuldu makine
Niiiiuuuuuu
O ses neydi?
Ha, kapı açılmış
Hastabakıcılar gelmiş
Ellerinde çuval var

Müzevir Yürek

Edgar Allan Poe

“ *Fakat asıl mesele şu ki siz beni deli sanıyorsunuz. Deliler hiçbir şey bilmez. Ama beni görmeliydiniz. Nasıl akıllıca hareket ettiğimi görmeliydiniz...* ”

DOĞRU! Sinirli; çok, çok korkunç derecede sinirliydim ve hâlâ öyleyim. ama neden benim deli olduğumu söylüyorsunuz? Hastalık, duyularımı keskinleştirdi; yok etmedi, onları köreltmedi. Özellikle işitme duyum keskinleşmişti. Cennetteki ve dünyadaki her şeyi duydum, cehennemdekileri de. Peki, o zaman nasıl deli olabilirim? Dinleyin! Dinleyin ki size tüm hikayeyi ne kadar sağlıklı, ne kadar sakin bir şekilde anlatabileceğimi görün.

Bu fikrin aklıma ilk kez nasıl girdiğini bilmiyorum ama bir kez aklıma düştüğünde, beni gece gündüz rahatsız etti. Hiçbir sebep yoktu. Hiçbir tutku yoktu. Yaşlı adamı seviyordum. Bana asla haksızlık yapmamıştı. Bana asla hakaret etmemişti. Altınlarında da gözüm yoktu. Sanırım mevzu onun gözüydü! Evet, buydu! Yaşlı adamın gözü bir akbabanın gözüne benziyordu; soluk ve mavi, üzerinde de bir göz zarı vardı. Ne zaman bana baksa kanım donuyordu ve böylece yavaş yavaş, çok yavaş bir şekilde, yaşlı adamı öldürmeye karar verdim. Böylece o akbaba gözden sonsuza dek kurtulmuş olacaktım.

Fakat asıl mesele şu ki siz beni deli sanıyorsunuz. Deliler hiçbir şey bilmez. Ama beni görmeliydiniz. Nasıl akıllıca hareket ettiğimi görmeliydiniz, ne kadar dikkatle, ne kadar ileri görüşlülükle, ne kadar ikiyüzlülükle işe koyulduğumu görmeliydiniz! Yaşlı adama, onu öldürdüğüm haftadan önceki hafta boyunca hiç olmadığım kadar nazik oldum. Ve her gece, gece yarısı civarında, kapısının mandalını çevirdim ve kapıyı açtım, nazikçe. Ve kapı başımın sığabileceği kadar aralık olduğunda, içeriye bir hırsız feneri koydum, böylece hiçbir ışık dışarıya sızılmıyordu. Sonra başımı içeriye soktum. Ah, başımı nasıl kurnazca içeri soktuğumu görseniz gülerdiniz! Başımı yavaşça hareket ettirdim çok, çok yavaşça, böylece yaşlı adamın uykusunu rahatsız etmeyecektim. Başımın tamamını o kadar yavaşça açığa sokmam bir saatimi aldı ki, onu yatağında yatarken görebileyim. Ha! Bir deli bu kadar akıllıca davranır mıydı? Ve sonra, başım iyice odadayken, feneri dikkatlice açtım, çok dikkatli bir şekilde, çünkü menteşeler gıcırıyordu. Feneri sadece tek bir ince ışık huzmesi yaşlı adamın akbaba gözü-

ne düşecek şekilde açtım. Bunu yedi uzun gece boyunca yaptım. Her seferinde tam gece yarısında. Ama akbaba gözü her zaman kapalı buldum ve bu yüzden işi yapmak imkansızdı. Çünkü beni rahatsız eden yaşlı adam değildi, onun şeytani gözüydü. Her sabah gün doğduğunda, cesurca odaya girdim ve ona yürekten bir ses tonuyla ismiyle hitap ederek geceyi nasıl geçirdiğini sordum. Böylece her gece tam on iki sıralarında, uyurken onu izlememden asla şüphelenmeyecekti.

Sekizinci gece kapıyı açarken her zamankinden daha dikkatliydim; bir saatin dakika ibresi benden daha hızlı hareket edecek kadar. O geceden önce kendi güçlerimin, sezgimin, bu kadar büyük olduğunu hiç hissetmemiştim. Zafer duygularımı zar zor kontrol edebiliyordum. Orada olduğumu, kapıyı yavaş yavaş açtığımı ve onun benim gizli işlerimden ya da düşüncelerimden en ufak bir şey bile hayal etmediğini düşünmek. Bu düşünceyle hafifçe kıkırdadım. Belki de beni duymuştu, çünkü sanki irkilmiş gibi aniden hareket etti. O an geri döndüğümü düşünebilirsiniz – ama hayır. Odası, (hırsızlardan korktuğu için panjurlar sıkıca kapatılmıştı) yoğun karanlıkla zifiri karanlıktı, bu yüzden kapının açıldığını göremeyeceğini biliyordum ve kapıyı istikrarlı bir şekilde, yavaşça itmeye devam ettim.

Başımı içeri sokmuş ve feneri açmak üzereydim ki başparmağım teneke mandalında kaydı ve yaşlı adam yatağında birden kalktı, “Kim var orada?” diye bağırdı. Tamamen hareketsiz kaldım ve hiçbir ses çıkarmadım. Bir saat boyunca tek bir kas bile oynatmadım fakat bu süre zarfında o, yatağına geri yatmadı. Hâlâ yatağında oturuyor ve duvardaki ölüm nöbetlerini dinleyerek dinliyordu. Tıpkı benim gecelerdir yaptığım gibi.

Bir süre sonra hafif bir inleme duydum ve bunun ölümcül korku inlemesi olduğunu anladım. Bu bir acı veya üzüntü inlemesi değildi - hayır, değildi! - Bu, ruhun dibinden yükselen düşüncelerle ağırlaşan hafif, boğulmuş bir sestir. Bu sesi iyi tanıyordum. Dünya uyurken, gece yarısında, birçok gece, kendi göğsümden yükselirdi, dehşet verici yankısıyla beni yırtıcı korkularla derinleştirerek. Bu sesi iyi tanıyordum. Yaşlı adamın ne hissettiğini biliyordum ve keyifle kıkırıyor olsam da ona acıdım.

Biliyordum ki ilk hafif ses duyulduğundan beri, yatağında dönüp durduğu o günden beri, uyanık yatıyordu. Korkuları her geçen dakika artıyordu. Sese bir sebep uydurmaya çalışıyordu ama başaramıyordu. Kendi kendine “Bu, bacada esen rüzgardan başka bir şey değil - sadece bir fare zeminde geçiyor,” ya da “Bu sadece bir cırcır böceği” diyordu. Evet, kendisini bu tahminlerle teselli etme-

ye çalışmıştı ama hepsinin boşa olduğunu fark etmişti. Hepsi boşaydı. Çünkü ölüm, ona yaklaşırken siyah gölgesiyle ilerlemiş ve kurbanı sarmıştı. Ne bir şey görmüş ne de duymuş olsa da fark edilmemiş gölgenin hüzünlü etkisi odadaki varlığını hissetmesini sağladı.

Çok uzun bir süre bekledim, çok sabırlı bir şekilde, onun yatağa geri yatışını duymadan, feneri çok küçük bir ışık çıkacak kadar açmaya karar verdim. Açtım, ne kadar sessiz, ne kadar sinsi bir şekilde açtığımı hayal bile edemezsiniz. Nihayetinde, örümceğin ipi gibi ince bir ışık huzmesi dışarı fırladı ve tamamen akbaba göze düştü. Akbaba göz açtı – çok, çok açtı. Ona baktıkça öfkelenmeye başladım. Onu tamamen belirgin bir şekilde gördüm; donuk mavi, üzerinde çok çirkin bir perdeyle, kemiklerimdeki iliği bile üşüten. Ama yaşlı adamın yüzüne veya bedenine başka bir şey göremedim, çünkü ışığı tamamen içgüdüsel bir şekilde, lanetli noktaya doğru yönlendirmiştim.

Size delilik zannettiğiniz şeyin sadece duyuların aşırı keskinliği olduğunu söylemedim mi? Şimdi, diyorum ki, kulaklarıma, pamukla sarılmış bir saat gibi düşük, donuk, hızlı bir ses geldi. Bu sesi de iyi tanıyordum. Bu, yaşlı adamın kalbinin atışıydı. Bu ses, kudretimi arttırdı, bir davulun sesi askeri cesarete teşvik ettiği gibi.

Ama yine de kendimi tuttum ve hareketsiz kaldım. Neredeyse nefes almadım. Feneri hareketsiz bir şekilde tuttum. Göz üzerindeki ışığı ne kadar sabit tutabileceğimi denedim. Bu arada, kalbin cehennemvari vuruşu arttı; her an daha da hızlı ve daha da yüksek sesle büyüdü. Yaşlı adamın dehşeti muhtemelen aşırıydı! Her an daha da yüksek sesle arttı, daha da yüksek! Beni iyi dinliyorsunuz? Size sinirli olduğumu söyledim: öyleyim. Ve şimdi gece yarısının sessizliği arasında, o eski evin dehşet dolu sessizliğinde, böyle tuhaf bir ses beni kontrol edilemez bir korkuya sürükledi. Ancak, birkaç dakika daha kendimi tuttum ve hareketsiz durdum.

Ama kalp atışları daha da yüksek, daha da yüksek sesle arttı! Bir an kalbi patlayacak sandım. O an beni yeni bir endişe kapladı; ya sesi bir komşu duyarsa? Yaşlı adamın zamanı gelmişti! Yüksek bir çığlıkla feneri açtım ve odaya atladım. Bir kere bağırdı, sadece bir kere. Anında onu yere çekip ağır yatağın üzerine attım. Sonra neşeyle gülümsedim, işin şimdiye kadar bu kadar ilerlemiş olmasına sevindim. Ancak, birkaç dakika boyunca kalp hâlâ hafif bir sesle atıyordu. Bu beni rahatsız etmemişti, duvarın ardından duyulmazdı. Sonunda durdu. Yaşlı adam ölmüştü. Yatağı kaldırdım ve cesedi inceledim. Evet, taş gibi, tamamen ölmüştü. Kalbin üzerine elimi koydum ve birçok dakika orada tut-

tum. Hiçbir atış yoktu. Tamamen ölmüştü. Artık gözü beni rahatsız etmeyecekti.

Eğer hala beni deli sanıyorsanız, cesedi gizleme konusunda aldığım akıllı önlemleri anlattığımda artık böyle düşünmeyeceksiniz. Gece geçtikçe, aceleyle ama sessizce çalıştım. İlk olarak cesedi parçalara ayırdım. Kafasını, kollarını ve bacaklarını kestim.

Sonra odanın zemininden üç tahtayı kaldırdım ve bütün parçaları oraya yerleştirdim. Sonra tahtaları öyle ustaca, öyle kurnazca yerlerine koydum ki hiçbir insan gözü- hatta onunki bile- bir şeyin yanlış olduğunu tespit edemezdi. Yıkacak hiçbir şey yoktu, herhangi bir leke yoktu, hiçbir kan izi bile yoktu. Çünkü o kadar dikkatli olmuşum ki! Sanki bir küvette yıkanmış gibiydi. HAHAHA!

Bu işleri bitirdiğimde saat dört olmuştu, hâlâ gece yarısı kadar karanlıktı. Saat çaldığında, sokak kapısında bir kapı çalınması sesi geldi. Rahat bir kafayla kapıyı açmak için aşağı indim, zira artık korkmaya sebep bir şey yoktu. İçeriye üç kişi girdi, kendilerini tam bir naziklikle polis memurları olarak tanıttılar. Gece boyunca bir komşu tarafından bir çığlık duyulmuştu; şüphe uyandıran bir cinayet işareti olmuştu; bilgi polis karakoluna iletilmişti ve memurlar bu bölgeyi aramakla görevlendirilmişlerdi.

Gülümsedim, neyden korkacaktım ki? Beyefendilere hoş geldiniz dedim. Çılgılığı ben attım, gördüğüm bir kabustan dolayı dedim. Yaşlı adamın da yurt dışında olduğunu söyledim. Ziyaretçilerimi evin her yerinde gezdirdim. Onlara evi aramalarını söyledim, iyi aramalarını. Sonunda, onları yaşlı adamın odasına götürdüm. Onlara hazine sandıklarını, güvenli ve dokunulmaz şekilde gösterdim. Özgüvenimin verdiği coşkuyla odaya sandalyeler getirdim ve kendilerinden dinlenmelerini istedim, ben de kendi başarımın vahşi cesaretiyle, kendi koltuğumu kurbanın cesedinin yattığı yerin tam üstüne yerleştirdim.

Memurlar memnun kalmıştı. Tavırlarım onları ikna etmişti. İçimde garip bir rahatlık vardı. Oturuyorduk ve ben onların sorularına neşeli bir şekilde cevap veriyordum. O sırada genel şeyler hakkında sohbet etmeye başladılar. Ama bir süre sonra kendimi solgun hissetmeye başladım ve onların gitmesini istedim. Başım ağrıyordu ve kulaklarımda çınlama olduğunu hissediyordum. Ama hâlâ oturuyorlardı ve hâlâ sohbet ediyorlardı. Çınlama daha belirgin hale geldi, devam etti ve daha belirgin hale geldi. Bu hissi atmak için rahatmış gibi konuştum ama devam etti ve belirgin hâle geldi. Nihayetinde, sesin kulaklarımda olmadığını fark ettim. Şüphesiz ki şimdi çok solgunlaşmıştım. Bu yüzden daha akıcı ve

yüksek sesle konuştum. Ancak ses arttı ve yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Bu, düşük, donuk, hızlı bir sestti; pamukla sarılmış bir saat gibi bir ses. Nefes almaya çalıştım, neyse ki memurlar duymamıştı. Daha hızlı, daha şiddetli konuştum ama ses sürekli arttı. Kalktım ve yüksek sesle ve şiddetli jestlerle çekimsellikler hakkında tartıştım ama ses sürekli arttı. Niye gitmek istemiyorlardı? Zeminde hızlı adımlarla ilerledim, sanki insanların bakışlarıyla öfkeye kapılmışım gibi. Ama ses sürekli arttı.

Oh Tanrım! Ne yapabilirdim ki? Köpürdüm, çılgına döndüm, küfrettim! Oturduğum sandalyeyi salladım ve tahtaların üzerine çarptım, ama kalp atışları her şeyin üzerine çıktı ve sürekli olarak arttı. Daha da yüksek, daha da yüksek, daha da yüksek sesle büyüdü! Ve hala adamlar keyifli bir şekilde sohbet ettiler ve gülümsediler. Duymamış olmaları mümkün müydü? Her şeyi bildiklerini mi düşünüyorlardı? Her şeyi bildiklerini mi düşünüyorlardı? Korkumu alaya almaktaydılar! Böyle düşündüm ve hâlâ böyle düşünüyorum. Ama her şey bu acıdan daha iyiydi! Bu alaydan daha hoşgörülüydü her şey! O ikiyüzlü gülüşlere daha fazla katlanamıyordum! Bağırmalıydım ya da ölmeliydim! Ve şimdi, tekrar, dinleyin! Daha yüksek! Daha yüksek! Daha yüksek! Daha yüksek! “Hainler!” diye bağırdım, “daha fazla numara yapmayın! Suçumu itiraf ediyorum! Tahtaları sökün! Burası, burası! O ses, bu korkunç kalbinin atışıdır!”

Mütercim: Haktan Murat Aygün

Röportaj:

Mehmet Berk Yaltırık

H. M. Aygün: *Kendinizi kısaca anlatır mısınız? Sizin hakkınızda kısa bir biyografi zaten vereceğiz lakin insanların sizin hakkınızda kısa bir “Google’lama” ile öğrenemeyeceği neler vardır? Mesela neden kendinize Son Gulyabani diyorsunuz? Gulyabani nedir ve siz neden sonuncusunuz?*

M.B. Yaltırık: Yaşamadığı ve yaşayamayacağı dönemleri, diyarları hayal etmeyi, hayal ettiklerini yazmayı seven, ait olmadığı bir zamanda türünün son örneği kalmış bir gulyabani. Arkadaş arasında bir lakap iken sonradan sonraya müstear adım, akabinde bir nevi kartvizitim oldu.

H. M. Aygün: *Korku ve fantastik türünde hikayeleriniz var. Bu iki türün Türkiye’deki durumları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu türde yazan kişilere neler önerirsiniz?*

M.B. Yaltırık: Eskiye oranla daha fazla üretilen, hem akademik hem de kurgu alanında neredeyse her ay yeni eserlerin, çalışmaların ortaya çıktığı türler. Çağdaş muadillerine göre yeni yeni keşfediliyor ama okurları, kitlesi günden güne artıyor. Fantastik türdeki eserlerin sayısı, korkuya göre daha fazla ama genelde bir türü takip edenler, diğer türle de ilgileniyorlar. Korku yazacak olanlara her fırsatta bu alanda işlenmemiş yeni tarzlar, konular bulabileceklerini söylüyorum. Daha fazla yazılıp okunmalı.

H. M. Aygün: *FABİSAD nedir, bir üye olarak neler yapıyorsunuz?*

M.B. Yaltırık: Fantazya ve Bilimkurgu Sanatları Derneği, 2011 yılında bu türlere yıllarca emek vermiş, internet sitelerinden basılı edebiyata birçok alanda eserler üretmiş ustalarımızca, türlerin meraklılarınınca

kuruldu. Her yıl üstadımız Giovanni Scognamillo'nun onuruna yayımlanmamış öykü, roman ve illüstrasyon alanlarında GIO ödülleri düzenliyoruz 2013'ten itibaren. Öncelikli çalışmamız, bu alanlardaki yeni eserlerle ilgili, yeni çalışmalarla ilgili birbirimizi haberdar etmek, takip etmek. Onun dışında kendimiz müstakil olarak düzenlediğimiz etkinliklerde de FABİSAD hakkında, çalışmalarımızı hakkında meraklıları bilgilendirebiliyoruz. Şiarımız: "Hayal Kurmak Özgürleştirir". Bizleri hem sosyal medyadan hem de internet sitemizden takip edebilirler: <https://www.fabisad.com>

H. M. Aygün: *Cadılar, vampirler, kabadayılar, şamanlar hakkında ürettiğiniz içerikler var. Sizi bunlar hakkında üretmeye iten şey nedir? Bu insan gruplarının tarihlerinden ilginç bir şey paylaşabilir misiniz?*

M.B. Yaltırık: Bunların yegâne ortak noktaları marjinal, sınırlarda, uçlarda yaşayan varlıklar, kişiler olmaları. Her birinin kendine has alt kültürleri, jargonları, batıl inanışları var. Edebiyatımızda daha sık okumak istediğim olaylar, olgular ve inanışlar hakkında, alt kültürlerle dair yazmayı seviyorum. Bir zeybek için "Yedi evliya kuvvetindedir!" denildiği anda orada hem

efelik alt kültürü hem Anadolu inançları kesişime giriyor mesela. Yahut Balkanlarda sınırlarda at koşturan bir grup akıncı, hem bölge folklorunda Nemçelilerin folklorunda korku hikayesi karakteri hüviyeti taşıyor, hem de kendisi bizzat Balkan inanışlarıyla karşı karşıya gelebiliyor. Bu kesişim noktalarını, arafta sıkışıp kalma vaziyetlerini hayal edip yazmak hoşuma gidiyor.

H. M. Aygün: *Hikayelerinizdeki karakterleri nasıl oluşturuyorsunuz? Gerçek hayattan mı ilham alıyorsunuz, yoksa tamamen hayal ürünü mü?*

M.B. Yaltırık: Tarihte olmuş ve olabilecek karakterlerden ilham alsam da çoğu zaman kurgu imbiğimden geçiyorlar, kendi hayallerimden doğmuşken bile bazı tarihi-kültürel izler taşıyabiliyorlar. Sokakta gördüğüm bir çehreden ilham alarak da karakter oluşturduğum oluyor.

H. M. Aygün: *Okuyucuya atmosferi geçirmek için kullandığınız teknikler nelerdir?*

M.B. Yaltırık: Coğrafi, kültürel ve tarihi arka planı kullanmayı seviyorum. Olaylar ve kişilerin daha ete kemiğe bürünmesini sağlıyor. Konuştukları şivelere de yer vererek bu gerçekçilik hissini pekiştirmeye çalışıyorum. Göremediğim bölgeler için fotoğraflar ve uydu haritalarından faydalanıp oradan eski dere kenarı patikalarına kadar bakıyorum, yöreden şarkılar ezgiler dinleyip oradaki insanların hislerini, sevgilerini ve nefretlerini nasıl ifade ettiklerini anlamaya çalışıyorum. Yazdıklarım bu atmosferde ortaya çıkıyor ve beni etkilediği gibi okuru da tesir altında bırakıyor.

H. M. Aygün: *11 Haziran 2022’de İstanbul Çemberlitaş Anadolu Lisesi öğrencileri size Kaplumbağa adlı fanzinin Aralık 2021 sayısını hediye aldınız. Tarihi Fantastik Kurgu Yazımı atölyesi vermiş biri olarak Türkiye’deki fanzinler hakkında ne düşünüyorsunuz? Eski fanzinlerle ne farklar görüyorsunuz?*

M.B. Yaltırık: Fanzinler, dergiler ve blogları, edebiyat nehirlerini besleyen ırmağlar gibi görüyorum. Tek başlarına bir anlam ifade etmiyor gibi geliyorlar ama o çağlayan nehirleri diri tutuyorlar, ana akımda yer bulamayan konuları, temaları işleyip yeni yeni okurları edebiyata kazandırıyorlar. Çemberlitaş Anadolu Lisesi’nden fanzin ve dergi çıkaran arkadaşlar epey ilgilenmişlerdi yazdıklarım, ürettiklerim hakkında. Dergilerinde, fanzinlerinde korku özel sayısı yapmışlar mesela bana da hediye ettiler. Bu alanlara meraklı yeni kalemlerin habercisi olarak görüyorum bu tür çalışmaları. Mesela şu sıra bilimkurgu alanında Raket gibi öykü dergileri, Yerli Bilimkurgu Yükseliyor ve Dedektif gibi e-dergiler, siberpunk türünde yayın yapan Neon Nexus dergi, bilimkurgu ve fantezi alanında öyküler Aether dergi gibi oluşumlar var. Tematik olmayan başka dergiler ve fanzinler de bu temalara bünyelerinde yer verebiliyorlar.

H. M. Aygün: *Arnavutça bir haber sitesinde sizinle alakalı “Bir Türk yazarın Arnavut folklorundan İlham Aldığı Balkan Efsaneleri” isimli bir haber yayınlandı. Yazarken başka nelerden esinlenirsiniz?*

M.B. Yaltırık: Tarih ve folklor dışında fantastik diyarlardan, eserlerden ilham aldığım da oynuyor. Kendim vakit bulabildikçe arkadaşlarımla rol yapma oyunları oynuyor ve oynatıyorum. Bir dünyayı canlandırmak, karakterlere hayat vermek, insanlarla bir serüveni deneyimlemek kalemimi de besliyor.

H. M. Aygün: *Gazetelerde ve dergilerde yazılarınız yayınlanıyor. Yazdıklarınızı gazetelerde/dergilerde yayınlamak isteyen yazar adaylarına/yazarlara neler önerirsiniz?*

M.B. Yaltırık: Yazdıkları türde yayın yapan tematik mecralar yoksa, bunları yayınlatabilecek alternatif oluşumlara baksınlar. İlk etapta ana akımda yer bulmaları çok zor ama internet çağında kendi okurlarınızı, kitlenizi bulmanız görece daha kolay.

H. M. Aygün: *2017’de Trakya Üniversitesi’ne bağlı Yaşam Sahnesi Tiyatro Topluluğu tarafından teşekkür belgesi aldınız. Tiyatroculuk alanında neler yaptınız, tiyatroculuk hakkında ne düşünüyorsunuz ve tiyatrocü olmak isteyenlere ne önerirsiniz?*

M.B. Yaltırık: Aslında kendimi tiyatrocü olarak tanımlamam sadece sorulduğunda bir dönem amatör tiyatro ile ilgilendiğimi söylerim. 2006 Kasım ayından beri aralarında bulunduğum Yaşam Sahnesi ile ölmez bir gönül bağım var. Halen onlar vesilesiyle amatör tiyatroyla uğraşıyorum, doğaçlamalarını, sahneledikleri oyunları hem hazırlık aşamasında hem gösterimlerinde takip ediyorum. Tiyatroyla ilgilenmek insanı tanıma ve kalemimi tanıma anlamında bana hep yol göstermiştir, kesinlikle bir miktar büyü barındırdığını söyleyebilirim.

H. M. Aygün: *Bir internet sitesinde hakkınızda kültürümüzde cinler dışında korku öğelerinin var olduğunu gösterdiğiniz söylüyor. Yazdığınız bazı yazılarda bu amacı taşıdınız mı?*

Yazdığım her öyküde, yazıda bu amacı taşıdım. Cinleri de yazmayı seviyorum ama yeterince değerlendirilmediğini, kendi kültürümüzü daha çok yansıtmamız gerektiğini düşünüyorum.

H. M. Aygün: *Yazdığınız hikaye türlerinde senaryo çıkarma planınız var mı?*

M.B. Yaltırık: Son bir-iki yıldır buna hazırlanıyorum. Kendim senaryo yazmıyorum ama senaryo yazımı üzerine teorik kitaplar okuyorum, senaryo örnekleri okuyorum ve bazı denemeler, taslaklar üzerinde çalışıyorum. Eserlerimi görsel sanatlar üzerinden de okurlarıma ulaştırmak, yeni okurlarla buluşmak istiyorum.

Röportaj Tarihi: 12 Kasım 2023

Öteki Yol

Robert Lee Frost

Sararmış bir koruda ikiye ayrıldı yolum.
İkisinden birden gidemeyecek olmak üzücüydü
Ve tek yolcu olduğumdan ayakta durdum uzun uzun.
Gözümün görebildiği kadar aşağıya,
Ağaçların altında yolun kıvrıldığı yere baktım.

Birine yöneldim, diğeri kadar güzel olan
Veyahut da güzel görüldüğünü zannettiğim.
Çünkü çimenlikti ve yıpranmış olması gerekiyordu.
Kaldı ki iki yol da buna rağmen
Aynı şekilde solup gitmişlerdi.

O sabah iki yolda aynı şekilde duruyordu,
Hiçbir adımın karartmadığı yapraklar altında.
Ah, bir başka güne sakladım ilkini!
Yine de bir yolun bir başkasını izlediğini bildiğim için,
Tereddüt ettim, geri dönebilecek miyim diye.

İç çekerek anlatıyorum ki
Bundan yıllar yıllar sonra bir yerlerde
Yolum bir ormanda ikiye ayrılmıştı ve ben,
Daha az kullanılmış olanı seçtim
Ve bu da tüm farkı yaratan oldu.

Mütercim: Haktan Murat Aygün

Falan

Haktan Murat Aygün

Önce bir bisiklet tekeri sesi, sonra dayanılmaz bir baş ağrısı; taze biçilmiş çimen kokusu ve güneşin ışınları gözüme gözüme. Neredeyim lan ben?

“Kaçma, yakalayacağım seni!”

Kırklarında bir adam ilkokul çağında bir çocuğu kovalıyor. Başkaca bir çocuk kaydırdaktan kayıyor. Öbür ikisi tahterevallide zıplıyor. Biri de bana bakıyor. Bakışıyoruz. Hâlâ bakışıyoruz ve sessizliği bozuyor;

“Abi sen ne yapıyorsun burada?”

Sahi, nasıl geldim ben buraya?

...

Rahatsız edici sarı ışık solduruyordu masa örtüsünün saflığını. Anladığım dilde anlamadığım birtakım türküler ve dostların salak gülümsemeleri her yanımda. Demlenmek yetti, eve yürümek gerekti.

“Alkol kötü bir şeydir ha çocuklar. İçmeyin sakın.”

“Ama sen içiyorsun abi.”

“Sıs lan! S...erim belanı ha..!”

Mavi kentin gri kaldırımları bu gece de yol arkadaşım oldu. Bin bir sözle borç isteyip geri ödemeyenlerden daha iyi dostsun dedim, bir de göz kırptım kaldırma. Sonra Şekspir’in sonelerinden biri geldi aklıma;

“Sen aydınlatırsın geceyi.”

Bir kadın gerçekten de bu kadar değerli olabilir miydi? Yoksa Şekspir abimizin libidosu yazma yeteneği kadar yüksek miydi? Bilemedim, yürüdüm sadece. İşte o sırada gördüm onu. Yirmilerindeydi ama bir şeyi aydınlattığı filan yoktu. Yanındaysa Şekspir kadar libidolu ama bir o kadar kötü niyetli bir herif. Bir süre

izlemekle yetindimse de kızın eteği yere düşünce koruyucu içgüdüm baskın geldi. Onlara yaklaştığımda orada bir değil üç adam olduğunu fark ettim. Yoksa iki miydi? Bir sabit dursalar sayacağım da...

“S...ir git kendine başka o...pu bul lan!”

Hülasa, yedim dayağı oturdum aşağı. Demek ki üç kişiydiler. Bir süre ayı seyrettim oturduğum yerden. Tanrı boşuna yaratmamış, Galileo boşuna hayran olmamış bu inci tanesine. Birden bir yalnızlık hissettim. Keşke konuşacak biri olsaydı yanımda. Aynı yalnızlığı az önceki masada da yaşadığımı fark ettim. Konuşacak birini bulmak gerekti. Herhangi biriyle görüşmeden evvel kendime uğramalıyım dedim içimden. Gelgelelim sabit bir lokasyonum yoktu. “Aman!”, dedim. “Ne olacak ki?”. Bahane ettim; “Ne diyecekmişim onun o ee... şey sura-tına ee...” Bahane de bulamamışım, şimdi bir düşününce.

Ne yapayım? Tuttum evin yolunu. Eve vardığımda bütün kıyafetlerimi çıkardım ve pijamalarımı giymeden evvel bir boy aynasının karşısına geçip anadan üryan bedenime baktım. “Busun işte”, dedim. “Ne bekliyordun ki?”

Bir gün daha bitti, ömrüm bir gün daha azaldı ve kıvrandım durdum yata... Birden dış kapı tarafından anahtar çevirme sesleri gelmeye başladı. Ne olduğunu şaşırdım. Elime sert bir obje alıp yavaşça kapıya doğru yöneldim, derken bir altmış boylarında orta yaşlı bir kadınla karşılaşmamla o dayanılmaz çığlığa maruz kalmam bir oldu. Tuttuğum yol yanlış evinmiş, tesadüf ki kapısı tahminen komşuya kadar giden ev sahibi tarafından açık bırakılmış bir ev. Apar topar kıyafetlerimi alıp çıktım evden. Sonra ne olduğunu hatırlamıyorum, direkt buraya geldim herhalde.

Yalnızmışım

Zafer Ulaş Yıldız

Rüzgar sıcak sıcak eserken bu yaz akşamında
Önümde terlemiş ılık bir bira
Hayatın yükü var aklımın kenarında
Bir de sürekli çalan bir müzik telefonda

Yarını bilmiyorum
Bugünü anlamadım
Dünü hatırlamıyorum
Bir şeyler anımsayamadım

Hırçın dalga sesleri
Patlar kayalarda zalimce
Aynı kafamda patlayan düşünceler gibi
Uykumu getiren beni yoran bu hayat

Gökyüzü ve yıldızlar
İzlemek mümkün
Boynum ağrıyor bana engel olmak istercesine
Yerde yuvarlanan bir poşet

Dallarını sallayan yapraklar
Biradan bir yudum
Havadan bir nefes
Bir anlamsızlık hakim

Yalnızmışım.

Dünya

Sena Nur Karadeniz

“Dünya üzerinde üç bin sekiz yüz altmış milyon hektar ormanlık vardır. Yetmiş üç bin üç yüz de ağaç türü vardır. Biz ağaçları ayırıyoruz da ağaçların bundan haberi var mıydı?”

”

İstasyonda

Günün ilk ışıkları sayılabılırdi, dünyanın yarısı uyuyordu büyük ihtimalle. İstasyonda trenin ilk seferini bekliyordu Dünya. Ağzından nefes alıyordu çünkü bu tanıdık paspas kokusunu almak istemiyordu. Gerçi temizlik personelinin elinde paspası gördüğü anda burnunun ucuna o koku gelmişti, içine çekmesine gerek bile yoktu. Formaliteden bir o yana bir bu yana sallarken temizlik personeli paspasını, bir adam oturdu yanına. Adam işte üç kişiden ikisinin içerisindeydi, ortalama üç kişiden ikisinin muhabbet kurmaya başladığı o soruları soruverdi:

– Nerelisin? Kimlerdensin? Yolculuk nereye?

Adı değil, nerden değil, nereye gittiği değil, ne yaptığı değil... İnsan doğduğu yerli midir? Öyleyse basit İstanbulluydu. Peki İstanbulluyum diyen birine ikinci olarak ne sorulur? “Aslen nerelisin?” Köken, kökten, soy yönünden... “Annem ve babam annem intihar etmek üzereyken bir ormanda tanışmışlar.” Demedi tabi. Masal anlatır gibi anlatamazdı keşke masal olsaydı.

Doğumhanede

Duvar da saat yoktu, içeri birinin girmesini bekledi, saati soracaktı. Burada zaman zaten olduğundan iki kat yavaş ilerliyordu. Temizlik personeli içeri giriverdi, aceleyle ona bakmadan yerleri paspaslıyordu. Gülesi geldi kadının. Yerler paspastan daha temizdi, paspasın kokusu bir an önce çıksın diye camı açmalarını istedi. Saat 07:00'di.

145,143... ¹

Nst² kemerleri belini öyle bir sıkıyordu ki... Artık doğurmalıydı suyu gelince hemen doğuracağını düşünüyordu. Tüm filmlerde suyu gelen kadınlar hemen doğuruyordu.

İstasyonda

Dünya üzerinde üç bin sekiz yüz altmış milyon hektar ormanlık vardır. Yetmiş üç bin üç yüz de ağaç türü vardır. Biz ağaçları ayırıyoruz da ağaçların bundan haberi var mıydı? Nereli olduğunu bilmiyorsa nereli olduğuna karar verebilirdi. Bunu kaç kez düşünmüştü saymamıştı. Dünyanın en güzel ırkı Slav ırkıdır. Bunu Nordikler, Cermenler, Anglo Saksonlar ve Akdeniz ülkeleri takip etmektedir. Kimdi bu güzel heyet? Birkaç kez İzmirli olmuştu. Adam konuşmaya devam ediyordu diğer yanındakiyle. Onu unutmuşlardı. Ait olmayanlar çabuk yok sayılıyordu.

Doğumhanede

– Kendi ağrıları düzensiz ve yetersiz. İndüksiyon³ başlayabiliriz, dedi diğerlerinden tecrübeli olduğu her halinden belli doktor. Ne başlayabilirlermiş anlamadı kadın. Suni sancı dedikleri bu herhalde. Ama on kişilik ekibin önünde sormaya çekiniyordu elbette. Yakınına haber veririz demişti ebe, hangi yakınına diye düşündü. Kimsesiz olduğunu söylemeye çekiniyordu. Tek başına hastaneye gitmek zordur, Tek başına doğuma gelmekse daha zor. Kimsesizler için var olmaksızın hepsinden zordur.

Daha önce çektiği hiçbir ağrıya benzetemiyordu bu doğum ağrısı.

– Çekip çıkarsanız ya?

– Olur mu öyle şey. Açıklığın uygun olmadan olmaz. Hem bebek gelmek istediği zamanı bilir.

Belli ki gelmek istemiyordu. Ebe yanaştı ve serumunu çıkartırken sordu:

– Ne koyacaksın adını.

– Bilmem. Hiç düşünmedim.

Sahiden hiç düşünmemişti. İnsanın bu evrende var olabilmesi için bir adı olmalıydı. Dünyada var olan her şeyi ilk çağdan itibaren sınıflandırmıştır insan-
noğlu. Kendini de bölmüştür kabilelere. Yataktan kalkınca aynaya baktı insan-
lıktan çıkmış gibiydi. Saçı başı dağılmıştı. Neye benzediğini tarif edemedi. Kime

benzediğini de bilmiyordu. Bebeği en çok ona benzesin istedi.

Düşünmemeliydi kendisi gibi, annene benziyorsun diyebilmelilerdi ona.

İstasyonda

Dünyaya mülteci olarak gelen biri nerelidir? Birileri trene koşuyordu. Adam yanındakiyle konuşmaya devam ediyordu. Siyasetten girmişlerdi, klişe bütün tespitleri yapıyordu adam, üç kişiden ikisi olma görevini başarıyla devam ettiriyordu.

Doğumhanede

– Doğumun yaklaşıyor.

– Ağrım çok. Dayanamıyorum. Artık muayene edilmek istemiyorum, sezaryene alın beni.

– Buraya kadar dayandın çok az kaldı. Çiçek koklar gibi nefes al mum üfler gibi nefes ver.

– Fetal kalp atımı düşüyor.

90,89...

İstasyonda

Eski Yunancadan türemiş olan öjeni doğuştan güzel olan demektir. Peki doğuştan güzel olan kimdir? Nazi öjenisine göre Almanlardır. Bir Kızılderili atasözü der ki: “Dünya insana ait değildir. İnsan dünyanınıdır.” Birkaç kez Kızılderili olmuştu. Büyüdüğünde bir daha Kızılderili olmadı. Küçük kız annesinin elinden kurtulmuş koşuyordu. Anne bağırarak peşinden gidiyordu. Biri tuttu çocuğu. Özgürlüğü kısa sürmüştü. Bizim üç kişiden ikisi olan adamın da bu duruma yorumu vardı. Oscar almasına az kalmıştı böyle giderse, her şeye ama her şeye bir yorumu vardı:

– Bakamayacaksanız doğurmayın şu çocukları.

Dünyayı tek bir düzlemde görüyordu bu adam.

Doğumhanede

- Efasman⁴ yüzde yetmiş dilatasyon⁵ sekiz santim. Yakında doğuracak.
- Ultrasonu iki numaraya çekin acil. Ağrıyla birlikte ıkınman gerek. Hadi.

Gücü kalmamıştı kadının. Oda kalabalık ve havasızdı. Ağrısı öyle şiddetleniyordu ki ağrı geldiği zaman hiç kimseyi gözü görmüyordu.

- İkın annecim hadi. İkın.

Doğumu yaptıran bağıırıyordu, diğer yanındaki de bağıırıyordu.

- İkın annecim hadi.

85,80...

- Vakumu hazır edin. Çks düşüyor. Hadi annecim güçlü bir şekilde ıkın.

Son kez tüm gücüyle ıkındı.

İstasyonda

Hiçbir toprağa kök salmamıştı. Gitmek bir eylemse onun için kalmak büyük bir eylemdi. Adam çoktan gitmişti. Trene koştu. Kompartımanına girdi. Koltuğuna yerleşti. Annesi onu doğururken ölmüştü babasını ise hiç tanımamıştı Dünya. Kalmak onun için büyük bir eylemdi. Kalmak ait hissetmekti. Yoldaydı Dünya daima. Adını annesi koymuştu. Annesinin son sözleriydi adı.

Doğumhanede

00:10 1 Ocak 1990

- Bebek dünyaya geldi. Bir kez kordon dolanmalı. Kız bebek.
- Dünya olsun adı Dünya.

Dünya doğdu.

¹ Bebeğin anne karnındaki fetal kalp atım ritmi.

² Non stres test: Anne karnındaki fetal kalp atımını gösteren cihaz.

³ Doğumu başlatmak amacıyla kullanılan oksitosin analogu serum şeklindeki ilaç. Halk arasında suni sancı.

⁴ Silinme. Rahim ağzının yumuşaması.

⁵ Rahim ağzının açılması.

Ateş ve Buz

Robert Lee Frost

Bazıları dünyanın ateşle sona ereceğini söyler,
Bazıları ise buzla.

Arzunun tadına vardığımdan
Ateşi tercih edenlerden yanayım.
Nefreti yeterince tanıdığım için
Buzlu finalin de harika olacağını
Ve kâfi geleceğinin farkındayım.

Mütercim: Haktan Murat Aygün

Okumaya Yeni Başlayanlara

Haktan Murat Aygün

Sen Beni Aşağılayabilirsin Ama Ben Aşağılanmam

Hazırlayan: Aslı Peker

Antik dönemin sivri dilli ve özgür ruhlu filozofu Diyojen'in yaşamı ve düşünceleri günümüzde bile hala ilham verici ve düşündürücüdür. Diyojen'in yaşam tarzı, günümüzün tüketim toplumuyla çelişmektedir. O, hiçbir mülk ve mal sahibi olmamış, basit bir yaşam sürmüş ve özgürlüğünü en yüksek değer olarak görmüştür. Günümüzde her şeye sahip olma arzusuyla boğuştuğumuz bir zamanda, Diyojen'in hiçbir şeye sahip olmamanın hafifliği ve mutluluğuyla nasıl bir hayat sürdürdüğünü görmek bize büyük dersler verir. Kitap, kısa kısa bölümlerden oluşması sebebiyle sıkılmadan ve kolaylıkla bitirilebilecek niteliktedir. Diyojen'in sivri dilli üslubu ve hazır cevapları, okuyucuya düşündürücü bir deneyim sunar.

Diyojen hakkında daha fazla öğrenmek için ek olarak Milzurat dergisinin 3. sayısında bulunan "Sinoplu Kinik Diyojen" adlı yazımı okuyabilirsiniz.

Kara Elmas Diyarından (Toplu Eserler)

(Hazırlayan: Bilgin Güngör)

Bu kitaba bu öneri yazısında yer vermek torpil mi olur bilmiyorum, zira bu yazıyı düzenlerken hiç şiir kitabı koymadığımı fark ettim ve idollerim olduklarından dolayı şiir dedim mi aklıma bu adamlar gelir. İkisinin hayatı Kelebeğin Rüyası adlı filmde anlatılan bu üç zat-ı muhterem, Zonguldak edebiyatının temelidir diyebilirim. Zira kitapta bütün şiirlerini bulacağınız gibi diğer türdeki değerli yazılarına da rastlayacaksınız. Uluser daha ziyade düzyazıya yoğunlaşmış olsa da Onur ve Uslu'nun Garip akımına verdiği değerli ürünleri gördüğünüz de zannediyorum sizin de aklınıza şu soru gelecek; "Ya erken yaşta ölmelerdi?"

Garip demişken, Orhan Veli'nin bu üç zat için söylediği sözü hatırlayalım; "Son yıllarda Zonguldak üç büyük yetenek yetiştirdi: Biri Rüştü Onur, biri Kemal Uluser, biri de Muzaffer Tayyip. Bu ne biçim keder! Üçü de arka arkaya öldüler"

Denemeler (Sabahattin Eyüboğlu çevirisiyle)

Michel de Montaigne

Montaigne'in "Denemeler"i, edebiyat dünyasına deneme türünü kazandıran önemli bir eserdir. Kendi iç dünyasını anlatırken alçak gönüllü bir tutum sergileyen Montaigne, aslında genel insanlık üzerine de mesajlar verir. Düşünce zenginliğiyle dikkat çeken bu eser, hümanist kültürün önemli bir kaynağıdır. 16. yüzyıldan günümüze kadar geçerliliğini koruyan kitap, okuyuculara yaşamın karmaşıklıklarını anlama ve derin düşüncelere dalma fırsatı sunar. Montaigne'in "Denemeler"i, sadece edebiyat tarihine değil, felsefe ve insan düşüncesi üzerine yapılan çalışmalara da katkı sağlar. İnsanın iç dünyasını keşfetme arzusuyla yazılan bu etkileyici eser, kendi düşüncelerini sorgulama ve içsel yolculuk yapma fırsatı verir. Her zaman taze ve ilham verici bir okuma deneyimi sunan bu kitap, kendi iç dünyasını keşfetmek ve insanlık hakkında derinlemesine düşünmek isteyen herkes için bir başvuru kaynağıdır.

Satranç

Stefan Zweig

Stefan Zweig'in "Satranç" adlı kitabı, kendini bulmaya çalışan bir adamın hikayesini anlatır ve sadece bir oyun değil, aynı zamanda insan psikolojisini keşfetme yolculuğudur. Roman, yaşama ve hayatta kalma isteğinin gücünü vurgulayarak, içimizdeki bitmek bilmeyen yaşama arzusunu ön plana çıkarır. Duygusal yoğunluklar, hırslar, ustalaşma ve bilgisizlik arasındaki çatışmalar, asalet ile sonradan bulma arasındaki fark ve diğer temalar ustalıkla işlenir. Satranç oynamak, sonsuz ihtimalleri hayal etme yeteneğini simgeler ve karakterin zekasını ve kişiliğini yansıtır. Ayrıca, kendine karşı olan zorunlu sadakatin, zihni tüketen ve okuyucuya derin bir psikolojik tahlil sunan bir konu olduğu vurgulanır. Zweig, bu temaları incelikle işleyerek, okuyucuları karakterlerin iç dünyasına çeker ve onların deneyimledikleri duygusal çatışmaları yaşamaya davet eder. "Satranç", sadece bir oyunun ötesinde, insanın iç dünyasını keşfetme yolculuğudur. Stefan Zweig'in ustalıkla işlediği bu roman, okuyuculara derin düşüncelere dalmak ve insan psikolojisini anlamak için bir fırsat sunar.

Dönüşüm

Franz Kafka

Franz Kafka'nın "Dönüşüm" adlı kitabı, ana akımdan ayrılan bireylerin toplum tarafından dışlanma ve hoşgörüsüzlükle karşılaşma hikayesini işler. Böcek metaforu üzerinden, farklı olmak isteyenlerin yaşadığı trajediyi ve toplumdaki

farklılıklara duyulan tahammülsüzlüğü vurgular. Kafka, insanın hayatla ilişkisini metaforlarla anlatarak, karanlık bir odadan bakışımızı ve dışlanmışlık hissini aktarır. Kitap, insanın sadece iş yapabilirliğiyle ölçülen bir toplumun nasıl tahammülsüz olduğunu eleştirir ve insanların birbirine olan muhtaçlığını ve bu muhtaçlığın nasıl sömürüldüğünü işler. “Dönüşüm”, dışlanmanın ve toplumsal yabancılaşmanın duygusal ve psikolojik etkilerini gösterirken, insan doğasının karanlık yönlerini de açığa çıkarır. Bu kitap, sadece bir böcek hikayesi değil, aynı zamanda insanın iç dünyasına ve toplumsal yapıya derinlemesine bir bakış sunar.

